

VERSLAG
OVER HET
Bestuur en den Toestand
DER ZAKEN
VAN DE
STAD TURNHOUT

door het Collegie van Burgemeester en Schepenen
aan den Gemeente-Raad
in zijne zitting van 5 October 1903 voorgedragen.

TURNHOUT

BOEKDRUKKERIJ JOSEPH SPLICHAL.

Mijne Heeren,

Met het oog op het artikel 70 der Gemeentewet, hebben wij de eer UEd. bij deze verslag te doen over het Bestuur en den toestand onzer stadszaken, tijdens het afgelopen dienstjaar 1902-1903.

TITEL I

Staat der Bevolking

De aangroei onzer bevolking volgt zijnen gewonen gang.

Wij telden op 31 December 1902, 21364 inwoners. Deze waren onderverdeeld in 10440 mannen en 10924 vrouwen.

Burgerlijke Stand.

Geboorten, sterfgevallen, huwelijken, echtscheidingen, erkenning en wettiging van kinderen.

Eenige opgaven, geput uit de jaarlijksche statistiek over de beweging der bevolking en van den Burgerlijken Stand, zullen UEd. deswegens verder inlichten.

Van de sterfgevallen in 1902 telt men er :

	MANNEL.	VROUWEL.
Onder 1 jaar	108	88
Van 1 tot 7 jaren	139	173
Van 7 tot 15 "	4	4
Van 15 tot 21 "	4	6
Van 21 tot 50 "	25	27
Boven de 50 "	72	64
	<u>352</u>	<u>362</u>
	Totaal 714	

Overleden in Januari	59
» » Februari	237
» » Maart	110
» » April	49
» » Mei	45
» » Juni	30
» » Juli	32
» » Augustus	25
» » September	32
» » October	27
» » November	31
» » December	37

Totaal 714

JAREN		GETAL		VERSCHIL in meer in min
1902.	1901	MANNELIJKE	VROUWELIJKE	
445	419	408	419	
TOTAAL		851	838	16
GETAL		STERFGE- VALLEN		}
1902.	1901	MANNELIJKE	VROUWELIJKE	
352	202	362	200	150
TOTAAL		714	402	312
Meerder gestorven dan geboren		00	00	00
Meerder geboren dan gestorven		140	436	296
GETAL		DOOR GEBOREN in de sterfgevallen niet begrepen		}
1902.	1901	MANNELIJKE	VROUWELIJKE	
15	22	15	11	4
TOTAAL		30	33	3
AANMERKINGEN				
<p>In 1902 zijn hier ter stede 8 personen overleden die geen deel van de bevolking maakten, terwijl er 15 die hier woonachtig waren, elders overleden zijn.</p> <p>Tusschen de 851 geboorten zijn er 32 onwettige kinderen, waarvan 19 mannelijke en 13 vrouwelijke.</p> <p>In 1902 zijn hier 7 kinderen geboren die geen deel der bevolking maakten; 7 zijn erel. d'ers geboren die aan Turnhouts bevolking toevoeren.</p>				

Volgens opgaaf zijn er gestorven in 1902 tengevolge van :

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Aangeboren krachteloosheid	13	8
Pokken	1	1
Vliezige keelontsteking, kroep	1	2
Mazelen	129	123
Typhuskoorts	3	4
Scharlakenkoorts	0	1
Kinkhoest	5	3
Kinderbedzicken	0	4
Longtering	14	16
Luchtpijpontsteking, longontsteking, fleuris en acute ziekte der adem- halingswerktuigen	68	77
Hartziekten	18	18
Darmontsteking, buikloop	23	15
Ongevallen, moord en zelfmoord	8	1
Andere ziekten	68	83
Onbekende oorzaken	1	1
	<u>352</u>	<u>362</u>
Ovcreenkornend getal	714	

HUWELIJKEN.

Het getal huwelijken was 151.

OUDEKDOM DER GEHUWDEN.

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Beneden de 18 jaren	0	9
Van 18 tot beneden 21 jaren	28	37
» 21 » 25 »	51	48
» 25 » 30 »	41	34
» 30 » 35 »	16	13
» 35 » 50 »	12	8
» 50 ten minste	3	2
	<u>151</u>	<u>151</u>
Totaal	302	

ERKENDE EN GEWETTIGDE KINDEREN.

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Erkend na het opmaken der geboorteakte	1	1
Erkend en gewettigd in de huwelijksakte	7	7
	<u>16</u>	

VERANDERING VAN WONING.

De personen die van 1 Januari tot en met 31 December 1902 onze stad of haren buitenkring kwamen bewonen, worden onderverdeeld als volgt :

Van andere gemeenten van het rijk :	374 mannen.	295 vrouwen.
Van buiten 's lands :		
Uit Duitschland	1 »	1 »
Uit Groot-Brittanje en Ierland	3 »	3 »
Uit Holland	5 »	5 »
Uit Noord-Amerika	1 »	0 »
	<u>384</u>	<u>304</u>

Zijn van hier vertrokken :

Naar andere gemeenten van het rijk:	329	mannen,	274	vrouwen.
» » koninkrijken en landen :				
» Duitschland	4	»	2	»
» Holland	9	»	6	»
» Frankrijk	1	»	0	»
» Italië	2	»	0	»
» Azië en Ned. Koloniën van Oost-Indie	1	»	0	»
	<u>346</u>		<u>282</u>	
	628			

Zoodat er 38 mannen en 22 vrouwen meerder zijn komen wonen dan vertrokken.

REGISTERS DER BEVOLKING.

Zonder verandering.

De werkzaamheden namen fel toe bij onderzoek der aanvragen tot het bekomen der ouderdomspensioenen.

INBURGERING.

Tot 1 September 1903 ontvingen wij tien verklaringen van inburgering, waarvan er zes volgens artikel 9 van het Burgerlijk Wetboek, en vier door minderjarigen, bijgestaan door hunnen vader, overeenkomstig art. 1 der wet van 16 Juli 1889.

REGISTERS VAN DEN BURGERLIJKEN STAND.

De besmetting der mazelziekte, die in het voorjaar

1902 onze stad teisterde, heeft volgens de gegevene statistiek eenen nadeeligen invloed veroorzaakt op de normale uitbreiding onzer bevolking.

De Societeit St. Jan Francis Regis, die zich belast met het wettigen van onechte verbintenissen, vroeg in het afgelopen dienstjaar 63 uittreksels ; er is dus eene merkelijke verbetering aan te stippen.

Meer dan 300 uittreksels werden gevraagd voor den dienst der lijfrentkassen:

TITEL II

Gemeente-Bestuur.

Gemeenteraad.

Overeenkomstig de wet van 31 December 1902, houdende nieuwe rangschikking der gemeenten volgens de laatste volkstelling van 31 December 1900, zal de stad Turnhout, met hare bevolking van 20887 inwoners, voortaan 17 Raadsleden tellen, waartusschen 4 Schepenen zullen worden aangeduid.

Volgens het artikel 3 derzelfde wet zullen de Gemeente-Raadsleden, voor de eerste maal gekozen in October 1903, in bediening treden met 1 Januari 1904, en eindigen onderscheidenlijk op 1 Januari 1908 (voor de eerste) en op 1 Januari 1912 (voor de tweede reeks).

Bij iedere reeks is een zetel bijgevoegd, tellende

aldus de eerste reeks of kleinste helft des Raads, acht Raadsleden, en de tweede reeks of grootste helft, negen zetels.

Daar op Zondag, 18 October aanstaande, eene verkiezing plaats heeft voor de tweede reeks, zal er voor deze in negen plaatsen moeten worden voorzien, buiten en behalve in eene tiende, tot aanvulling voor vier jaren der eerste reeks.

Overigens valt er te bemerken dat, door de nieuwe omschrijving van den Binnen- en Buitenkring der stad, volgens beraming van 15 Mei 1903, goedgekeurd door de Bestendige Deputatie in zitting van 26 Juni daarna, de Buitenkring nog slechts twee Raadsleden zal behouden; en daar in de niet aftredende eerste reeks of kleinste helft twee Raadsleden voor den Buitenkring zetelen, zullen de tien nieuwe Raadsleden uit den Binnenkring moeten worden genomen.

Bij dit alles zullen er nog vier zetels worden genomen door de afgevaardigden bijgevoegde Raadsleden, voor de eene helft verkozen door de kiezers-werklieden, en voor de andere helft door de kiezers-nijverheidsbazen, zulks in uitvoering van artikel 4 der wet van 11 April 1895.

Deze vier Raadsleden zullen allen voor acht jaar zetelen.

Aldus zal de Gemeenteraad met 1 Januari 1904 bestaan uit 21 Raadsleden.

College van Burgemeester en Schepenen.

De heeren Van Hal, Burgemeester, Van Pelt G.

en Amsens, G. Schepenen, allen behorende tot de grootste helft des Raads, treden af en zijn aan herkiezing onderworpen.

Met 1 Januari 1904 zal het College vier Schepenen tellen.

Personeel en inrichting der Bureelen.

Hierin kwam geene verandering.

Gemeente-ontvangst.

Zonder verandering.

Kiezerslijsten.

Er werd ten geschikten tijde tot derzelver herziening overgegaan.

Nogmaals steeg het cijfer der stemgerechtigden in alle afdelingen.

Zoo bedragen de verschillende uitkomsten der nedergelegde lijsten :

KIEZERS	met 1 stem	met 2 stemmen	met 3 stemmen	met 4 stemmen
Voor den Senaat 3388	2487	479	422	
Voor de Provincie 3388	2487	479	422	
Voor de Kamer 4055	3103	493	459	
Voor de Gemeente 3177	2411	286	206	274

Gezwoornen.

De onlangs herziene lijsten bevat voor onze stad

69 burgers die de noodige vereischten bezitten, om te zetelen als Gezwoornen.

Kiezingen.

Op 28 Juni 1903 had er alhier eene gedeeltelijke kiezing plaats voor de drijaarlijksche hernieuwing der afdeelingen van den Nijverheids- en Werkraad.

Deze werkzaamheden gaven den volgenden uitslag :

Voor de nijverheidsbazen in de 1^e, 3^e, 4^e, 5^e, 6^e, 7^e en 8^e afdeelingen werden geene kandidaten gesteld, evenmin als in de 1^e, 3, 5^e en 7^e afdeelingen voor de nijverheidswerklieden.

Twee kandidaten-bazen in de 2e afdeeling, en vier kandidaten-werklieden der 4e afdeeling werden gekozen uitgeroepen zonder strijd.

Voor de 2e, 6e en 8e afdeelingen, zijnde der weverij, der scheikundige nijverheden en der tabakken waren drij lijsten ingebracht, waarvan ééne bij meerderheid van stemmen gekozen werd.

Deze verkiezingen werden alzoo door de Bestendige Deputatie des Provincieraads goedgekeurd in zitting van 17 Juli 1903.

Bestuurszaken, Stadsschriften, Archieven.

Zonder verandering.

Gemeentegoederen.

ROERENDE EN ONROERENDE.

Bij beraming van 13 Meert 1903 besloot de Ge-

meenteraad tot den aankoop van den eigendom « Van Dooren » in de Stoktsakkers gelegen, ter grootte kadastraal van 98 aren 55 centiaren met opstaande woningen, moettende dienen tot openbaar nut, en zulks aan den prijs bij openbare verkooping bepaald, 't zij 12000 franks buiten de verdere kosten.

Deze aankoop geschiedde met het oog op het openen eener openbare straat ter breedte van twaalf meters door gemelden eigendom, om te geraken tot de verbinding van den Antwerpschen Steenweg aan de dok n° 1 van het kanaal van Turnhout naar Antwerpen, waartoe insgelijks in zelfde zitting werd besloten.

Den 15 Mei 1903 beraamde de Gemeenteraad over den aankoop van het gebouw « Het Steentje » ter Grootte Markt, in eigendom bij het Kerkfabriek van St Pieter.

Volgens voorgetroffen akkoord werd deze afkoop bedongen voor den prijs van 25000 franks, hetwelk alzoo door de Bestendige Deputatie werd goedgekeurd op 29 Mei volgende.

Dit gebouw zal worden geslecht tot verfraaiing van het Marktplain, zoohaast het Kasteelgebouw tot onze beschikking zal gesteld zijn.

Eindelijk werd er door de stad, na bekomene machtiging, ruiling aangegaan met den heer H. Dierckx, Arrondissements Kommissaris en grondeigenaar ter stede, van een gedeelte beëmd ter streek D'Horzelen onder Turnhout, tegen eenige parceeltjes heidegrond en mastbosch nabij het Kruisberg; zulks tot ver-

breeden van den buurtweg leidende naar het uitspreidingsveld der rioolwaters.

Gemeentereglementen.

In Raadzitting van 29 Mei 1903 stemde de Raad een politiereglement op het aansluiten der bijzondere gebouwen aan de openbare riolen, en over de gezondheidsinstellingen binnen de huizen.

Dit reglement, ter goedkeuring aan de bevoegde Overheid verzonden is nog niet in werking getreden.

**TITEL III
GEMEENTE-INKOMSTEN.**

Ontleding der gemeente-rekening van 1902 en waardeering der begrooting van 1904.

**GEWONE EN BUITENGEWONE
ONTVANGSTEN.**

A. GEWONE.

Erfelijke inkomsten.

	Rekening 1902	Begrooting 1904
Huurprijzen van stadseigendommen	6672.00	6600.—
Grasverpachting op het gemeentekerkhof	30.—	30.—
Verkoop van hout, strooisel en schadden	00.00	75.—
<i>Gemachtigde heffingen, schattingen en belastingen.</i>		
7 bijvoegelijke centiemen op de belastingen :	5510.19	5550.—
7 opcentiemen voor 15 jaren	6695.12	6650.—

	Rekening.	Begrooting.
4 opcentiemen voor 10 jaren	3825,78	3800.—
5 opcentiemen voor 10 jaren	4782,23	4750.—
6 opcentiemen voor 52 jaren	4722,97	4700.—
15 opcentiemen voor 10 jaren	14346,71	14300.—
3 opcentiemen voor den dienst der wegenis	2869,34	2850.—
Schoolgelden in de lagere en aangenomene scholen	388,00	500.—
Schoolgelden in de gemeente-bewaarschool	13,50	25.—
Opbrengst der plaatsen in de vleeschhal	402,50	350.—
Belasting op paarden en ossen	4564,80	4500.—
Id. . . op rijtuigen, op veeren of riemen	3295.—	3300.—
Kohier van prestatien tot onderhoud der buurtwegenis	3585,12	3550.—
Belasting op het bebouwd kadastraal inkomen, lusthuizen en nijverheidsgebouwen 10 o/o	33605,30	33600.—
Bijkomende belasting id. id., 5 o/o	16802,65	16800.—
Belasting op draaiorgels, tenten, danszalen, enz.	3314,65	3300.—
Keurrechten op het slachtvleesch	3094,65	3000.—
Opbrengst van het ontsmettingstoestel	184.—	200.—
Vergunningen van grond voor begraafplaatsen op het gemeente-kerkhof	3350.—	2000.—
5 opcentiemen gedurende 66 jaren	4782 23	4750.—
Staangelden in de overdekte hal der Botermarkt	1500.50	1500.00
Gevelgeld	27304.—	27000.—
3 o/o bebouwd kadastraal inkomen	10081.59	1000.—
Staangelden ter markt	3210.—	3000.—
Stoomkrachten	2382.00	2350.—
Balcons	1032.—	1000.—
10 opcentiemen op grondlasten en personeel	7871.71	7850.—
<i>Andere gewone ontvangsten :</i>		
Aandeel in het gemeentefonds (wet 18 Juli 1860)	99859.36	90.000.—
Id. id. id. (wet van 19 Augustus 1889)	20887.—	21364.—
Toelaag-Staat voor stads-teekenschool	2333.—	2333.—
Id. Provincie id.	1350.—	1350.—
Toelaag-Provincie voor de stads-muziekschool	1300.—	1300.—
Id. Staat id.	1300.—	1300.—

	1902 Rekening.	Begrooting. 1904
Toelaag Staat voor het lager onderwijs	23870.00	23850.—
Id. Provincie	3089.—	3000.—
Id. Staat voor den dienst der bewaarscholen.	2225.—	2675.—
Toelaag-Staat voor de huishoudingsklas bij stadsmeisjesschool 1/3.	285.—	275.—
Toelaag-Provincie voor de gemeentelijke huishoudingsklas	177.—	175.—
Eerste dividend van den buurtspoorweg Antwerpen-Hoogstraeten-Turnhout	6370.—	6370.—
Tweede dividend id. id.	1652.16	1650.—
Dividend van het vermeerderd kapitaal op zelfde lijn	2027.58	1610.—
2 ^e Dividend id. id.	—.—	400.—
Dividend buurtsp. Turnhout-Arendonck	4445.—	4445.—
2 ^e Div. id. id. id.	33.18	—.—
Div. buurtsp. Turnhout-Moll-Westerloo	3719.63	4488.—
Id. id. Eynthout-Sichem	169.07	204.—
Id. id. Turnhout-Hoogstraeten	2579.50	2579.50
Opbrengst der akten van den burgerstand	101.50	100.—
Id. der pissijnen en privaten	60.—	60.—
Militaire logementen, enz.	00.—	1000.—
Wedergaaf door de boordegenaars voor ambtshâlve ruïning der rivieren en waterloopen	89.39	100.—
Verschillende ontvangsten, interesten der spaarkas, enz.	1714.10	1000.—
B. BUITENGEWONE ONTVANGSTEN.		
Goed slot der vorige rekening.	174260.27	—.—
Overschot der vorige dienstjaren op de begrooting	—.—	144786.65
Overschot der vierde lichteing bij de bankiers in 1902	—.—	84494.60
4 ^e korting-Provincie voor het uitspreidingsveld	10000.—	10000.—
Aanvullend overschot der 2 ^e lichteing bij de bankiers in 1900, niet gebruikt voor riolen en waterleiding	249280.41	—.—
Toelaag-Staat uitspreidingsveld	10000.—	13500.—

	Rekening.	Begrooting.
Interesten bij de bankiers op beschikbare gelden (1904).	35852.59	16750.—
Boni aan interesten bij de bankiers over 1902	—.—	5937.59
Zesde lichteing tot aanleg der riolen en der waterleiding met andere werken in 1902	65505.40	338586.79
Toelaag der Prov. voor de kasseiing der Otterstraat	—.—	20000.—
2 ^e Toelaag van Staat voor de waterleiding	—.—	85000.—
Toelaag van Staat voor kasseiingen bij aanleg van stoepen	—.—	21000.—
GEWONE EN BUITENGEWONE UITGAVEN.		
1. Kapittel. Huishoudelijk plaatselijk bestuur	23937.18	24486.50
2. » Publieke veiligheid en gezondheidsgesteltenis	43136.96	44909.20
3. Kapittel. Gemeentewerken	14252.39	14500.—
4. » Handel en scheepvaart	—.—	—.—
5. » Kazerneering, logement en transporten	—.—	1000.—
6. » Openbare Godshuizen	27463.10	—.—
Weldadigheid	32100.—	—.—
Armen	7603.04	67038.65
Gem. fonds	1887.70	—.—
Onderhoud der bedelaars	—.—	—.—
7. » Eeredienst	4300.—	4300.—
8. » Openbaar onderwijs	70629.65	76916.12
9. » Schoone kunsten	11281.26	12000.—
10. » Gevestigde schuld	96054.90	98879.09
11. » Regelingen	838.—	1500.—
12. » Herhalingen	2354.62	—.—
13. » Buitengewone uitgaven	2953.—	39601.50
14. » Verschillende uitgaven	4443.92	4475.—
15. » Nieuwe werken en bijzondere uitgaven	377285.53	595268.98
Uitgaven op het goed slot der rekening	1616.32	—.—

Totaal fr. 722187.57 984925.04
UITKOMST DER BEGROOTING VAN 1904.

Ontvangsten	fr. 1089514.13
Uitgaven	» 984925.04
Overschot	fr. 104589.09

Batig slot Begroting 1904

2 niet voor 20 Rekening 1902, 214,259.11

240,100 (1904)

Leeningen.

Zonder verandering.

Finantieële gesteltenis.

Wij mochten nogmaals eenen gunstigen aangroei bestatigen in de opbrengst van het gemeentefonds der afgeschafte octrooirechten.

Over 1902 steeg ons aandeel tot 99859,36 fr. met eene meerdere opbrengst van 2072,45 fr. tegen vorig jaar.

Al de opcentiemen, zoo op grond- als personeele belasting, doch ook bijzonder op het patentrecht, ondergingen eene merkelijke verhooging.

Immers een opcentiem gaf in

	1901	1902
Grondlasten	fr. 428,24	fr. 433,96
Personeel	» 350,70	» 353,21
Patenten	» 141,17	» 169,28

Samen fr. 920,11 fr. 956,45

Uit de ontleding der gemeenterekening over 1902 blijkt, dat de totale opbrengst der opcentiemen op 's Rijksbelastingen dat jaar 55,406,46 fr. bedroeg, waaruit volgt dat het aandeel per inwoner, voor eene bevolking van 21364 inwoners, op einde december 1902, uitkomt op 2,59 fr.

Om het volledig beloop der belasting per inwoner te bekomen, moesten wij hierbijvoegen het aandeel per inwoner in de personeele en andere gemeentetaksen,

hetwelk op denzelfden datum, op een totaalcijfer van 113772,26 fr., beliep tot fr. 5,33, zoodat dit aandeel 7,92 fr. bedroeg in het heffen van opcentiemen, personeele en andere gemeentelijke taksen.

Comptabiliteit.

BEGROOTING VAN 1903.

De Bestendige Deputatie des Provincieraads keurde de begrooting goed zooals zij werd voorgedragen, in :

Ontvangsten	fr. 1,269,237,72
Uitgaven	» 1,141,131,14
	<hr/>
Overschot fr.	128,106,58

Rekening over 1902.

De nedergelegde rekening bevat in :

Ontvangsten	fr. 936,446,68
Uitgaven	» 722,187,57
	<hr/>
Overschot fr.	214,259,11

Pensioenkas der toegevoegden.

De opname der onderstandskas op 31 december 1902 hield in balans als volgt :

Ontvangsten	fr. 1288,61
Uitgaven	» 462,50
	<hr/>
Overschot fr.	826,11

Het kapitaal bleef onveranderd.

TITEL IV LIEFDADIGE GESTICHTEN.

Bureel van weldadigheid.

In het Bestuur kwam geene verandering.

De heer Joseph Versteylen, wiens mandaat met 1902 ten einde liep, werd herbenoemd bij de periodieke vijfjaarlijksche vernieuwing.

Geneeskundige dienst.

Deze is dezelfde gebleven.

Roerende en onroerende goederen.

Op 21 Februari 1903 werd de boerderij, op het Schorvoirt gelegen, door eenen brand gansch in assche gelegd.

Na heropbouwen brengt zij nu eenen jaarlijkschen huurprijs op van 158 fr. tegen eertijds fr. 130.

Nopens de regeling der brandschade ontstond eene betwisting met de verzekerde Maatschappij, die een gedeelte der penningen weerhoudt, doordien de gebouwen een weinig werden vergroot.

Deze zaak is nog hangende.

Giften en legaten.

Geene.

Aankoopingen, verkoopingen, mangelingen.

Zonder verandering.

Aflegging en aanlegging van kapitalen.

Zij zijn dezelfde gebleven.

Comptabiliteit.

REKENING 1902.

Zij bedraagt :

In ontvangsten	fr. 66,576,69
In uitgaven	» 55,138,28
	<hr/>
	In overschot fr. 11,438,41

BEGROOTING 1903.

Zij werd vastgesteld op :

Ontvangsten	fr. 54,409,48
Uitgaven	» 53,573,99
	<hr/>
	Overschot fr. 835,49

Onderstanden, uitdeelingen.

Wij ontleenen eenige cijfers aan de rekening over 1902, tot bewijs der onderstanden verleend aan de bedeeden door het Bureel :

In geld	fr. 8,862,43
In brood	» 10,990,69
In kleederen, lijnwaad, linnen, beddegoed.	» 985,30
Aan geneesmiddelen	» 3,204,70
Aan jaarwedden der genees-, heel- en vroedmeesters.	» 3,000,00
Aan mondkosten	» 14,999,73
Aan huishuren.	» 1,990,75

De gezamenlijke toelaag werd behouden op 32000 fr. evenals in 1901.

Betwistbare zaken.

Geene.

Godshuizen.

BESTUUR.

Met het eindigen van 1902 werd het mandaat van den heer Flor. Van Hal voor vijf jaren hernieuwd.

Roerende en onroerende goederen.

Onder toezicht van het Bestuur der Godshuizen is men begonnen met de herstelling van den voor-gevel der oude kerk op het Begijnhof.

De uitgaaf wordt geschat op ongeveer 10000 franks, dewelke zullen genomen worden op de kapitalen van het Hof.

Giftten en legaten.

St Petrus Godshuis ontving een legaat van 200 fr. zonder eenigen last, gemaakt bij notarieel testament van 26 november 1895 door wijle Jufvr. Ther. Cath. Noten.

Aankoopingen, verkooping, mangelingen.

De verkoopen van parcellen bouwgrond aan bijzonderen, hoofdzakelijk namens het Ste Elisabeth's Gasthuis, duren immer voort.

Het Bestuur der Godshuizen komt in der minne overeenkomst te treffen met het Bestuur der Registratie en Domeinen, tot afstand aan den Staat van 12 aren 92 centiaren grond ter streek « Castelein » tot het aanleggen eener vaste brug over de vaart naar Desschel.

Het Staatsbestuur zal hiervoor betalen 300 franks per are, en 500 franks voor prijsvermindering van het overblijvende gedeelte.

Voor de herplaatsing van gelden zal nog 11 1/4 % worden te goed gedaan.

Aflegging en aanlegging van kapitalen.

Twee renten aan 3 % 's jaars, ten voordeele van het Begijnhof, met een gezamentlijk bedrag van 2433,86 fr. zijn, na bekomene machtiging, afgelegd door de kinderen Borghmans-Van Ael van Vosselaer.

Comptabiliteit.

De begrootingen voor 1903 houden in :

	Ontvangsten.	Uitgaven.	Overschot.
Gasthuis	fr. 67,556,69	fr. 67,507,10	fr. 49,59
Godshuis	» 44,648,57	» 44,641,75	» 6,82
Begijnhof	» 27,250,31	» 27,241,71	» 8,60

De rekeningen over 1902 sluiten in :

	Ontvangsten.	Uitgaven.	Overschot.
Gasthuis	fr. 32,600,26	fr. 23,723,26	fr. 8,877,00
Godshuis	» 37,225,12	» 29,031,09	» 8,194,03
Begijnhof	» 18,455,63	» 16,758,16	» 1,697,47

Betwistbare zaken.

Men zie deswegens ons vorig verslag. De toestand blijft voortduren.

Begijnhof. — Fondatie en Infirmierij.

In 1902 had men in de Fondatie 3 begijnen op-

genomen, terwijl in de Infirmierij 9 oude of gebrekige zusters werden onderhouden.

St. Elisabeth's Gasthuis.

Het cijfer der zusters ziekendiensters bedroeg nog altijd 20.

De onderhoudsdag is voor 1903 op 1,75 fr. bepaald, terwijl de prijs van den arbeidsdag in 1903, volgens koninklijk besluit van 16 december 1902 op 1,87 fr. werd bepaald.

Zulks gebeurde voor de toepassing van artikel 8 der wet van 27 november 1891 op den openbaren bijstand.

In het Gasthuis werden ter verpleging opgenomen lastens :

Turnhout (de stad)	198 personen.
Andere gemeenten	5 »
Den Staat	3 »
Voor hunne penningen	21 »

Samen 227 personen.

Eindelijk is er gehoor kunnen gegeven worden aan den lang geuiten wensch eene behoorlijke heekundige zaal met aanhoorigheden te voegen bij de thans bestaande diensten.

Tot inrichting derzelve werd in de begrooting voor 1903 van het Gasthuis een bijzonder krediet van 8000 franks voorzien.

St. Petrus Godshuis.

Tot onderhoud van een gemiddeld getal van

110 bestedingen, de gehuwde ouderlingen inbegrepen, bleven 10 zusters gebezigd.

Tot derzelve onderhoud bracht de stad 8663.10 fr. bij.

Zinneloozen, blinden en doofstommen.

Zonder verandering.

Bedelaarswerkhuizen.

In de Landbouwcolonie van Weldadigheid te Merxplas zijn er in 1902 lastens de stad gemiddeld 22 personen geplaatst.

Ons aandeel tot hunnen onderhoud bedroeg 1887,70 fr.

Te Wortel bevonden er zich gemiddeld 11 personen en 1 te Brugge.

Hunne onderhoud vergde eene som van 1078,88 fr.

Weldadigheidsscholen.

Het gemiddeld getal der onderhouden personen in de gestichten van Ruysselede, Moll, Namen en Reckheim, steeg dit jaar tot negen.

Hierdoor ontstond eene merkelijke verhooging in uitgaven.

Ook werd er tot hunnen onderhoud 1960,56 fr. betaald.

TITEL V
EEREDIENST.

Geestelijkheid.

De eerwerde heer Leop. Haerens, onderpastoor in St. Pieter, werd genoemd als pastoor te Oeleghem, terwijl in dezès vervanging de eerw. heer Raeymaekers J., voortijds professor in het College te Lier, is aangesteld.

Kerkfabrieken.

In de samenstelling derzelve kwam geene verandering.

Rekeningen — 1902.

a. ST-PETRUS-KERK.

Ontvangsten	fr. 20709,91
Uitgaven	» 21050,99
	<hr/>
Te kort fr.	3341,08

b. O.-L.-VROUW TE SEVERDONCK.

Ontvangsten	fr. 724,92
Uitgaven	» 697,28
	<hr/>
Overschot fr.	27,64

c. H. HART VAN JESUS.

Ontvangsten	fr. 7352,61
Uitgaven	» 7186,39
	<hr/>
Overschot fr.	166,22

Begrootingen — 1903.

a. ST-PETRUS-KERK.

Ontvangsten	fr. 21369,51
Uitgaven	» 21358,63
	<hr/>
Overschot fr.	10,88

b. O.-L.-VROUW TE SEVERDONCK.

Ontvangsten	fr. 729,02
Uitgaven	» 700,40
	<hr/>
Overschot fr.	28,62

c. H. HART VAN JESUS.

Ontvangsten	fr. 3330,08
Uitgaven	» 3327,80
	<hr/>
Overschot fr.	2,28

Roerende en onroerende goederen.

Op 15 Mei 1903 beraamde de Gemeenteraad nopens de slechting van het verouderd kerkmuurken ter Groote Markt, hetwelk men zal vervangen door eene betamelijke omheining of ijzeren grillie.

Daarbij besloot de Raad tot aankoop en afbraak van het huis « Het Steentje », in eigendom bij St. Pieterskerkfabriek, waarvan de prijs in minnelijke overeenkomst werd bepaald op 25000 franks; benevens dat de stad zoude gemachtigd zijn tot zekere innemingen van grond bij herbakening der nieuwe omsluitingsgrillie rond het Kerkgebouw.

Deze beraming is door de Bestendige Deputatie des Provincieraads op 29 Mei 1903 goedgekeurd.

In Raadzitting van 20 Juli 1903 werd goedkeuring verleend aan de aanbesteding voor het bouwen eener nieuwe kerk in de parochie van het H. Hart, welke aanbesteding op 4 derzelfde maand te Antwerpen had plaats gehad.

De laagste bieding werd ingediend door den heer Edm. Uyterhoeven van Borgerhout, aan den prijs 330435 franks.

Na goedkeuring door de bevoegde overheid is gezegde aannemer met den aanvang der werken begonnen.

Giften en legaten.

Het Kerkfabriek van het H. Hart ontving een legaat van 300 franks, door wijlen den heer Ad. Weyts, in leven koopman ter stede.

Kapitalen.

Een koninklijk besluit van 3 April 1903 machtigde de Kerkfabriek van St. Pieter tot vervreemden van een kapitaal van 2000 fr., geplaatst in Belgische Staatswaarden, tot betalen der kosten van gedeeltelijken heropbouw van een aan de fabriek behoorend huis.

TITEL VI

OPENBAAR ONDERWIJS

Collegie van Humaniteiten.

Het S' Joseph's Collegie behield nagenoeg zijne zelfde bevolking.

In dit bloeiend onderwijsgesticht ontvingen 462 leerlingen het hooger middelbaar onderwijs, verdeeld in 286 kostgangers, 108 dagscholieren en 68 leerlingen der zendelingenschool.

Staats middelbare school.

Onze middelbare school verkeert steeds in bloeienden toestand. Hare bevolking groeide aan. Gedurende het schooljaar 1902-1903 werden, inderdaad, 212 leerlingen ingeschreven, onder dewelke 46 voor de middelbare afdeeling.

Een hunner werd door den dood onverhoeds weggerukt. Leeraars en leerlingen vergezelden het stoffelijk overblijfsel naar zijne laatste rustplaats, waar een rouwkrans op zijn graf werd neergelegd, terwijl een studiemakker hem, in naam der school, een laatst vaarwel toestuurde.

Er kwam geene verandering noch in het beheerend bureel, noch in het onderwijzend personeel.

In de jongste algemeene prijskampen behaalde de school eenen schitterenden uitslag. Voor het letterkundig gedeelte beviel haar eenen prijs in de reeks C,

en voor het wetenschappelijk gedeelte verwierf zij een accessit in de reeks A, twee benoemingen in de reeks B, en eene in de reeks C.

Gemeentelijk lager onderwijs.

In het personeel kwam geene verandering.

De stads jongensschool telde 140 leerlingen, terwijl de lagere school voor meisjes 274 leerlingen opnam. De bewaarafdeeling bij deze laatste gevoegd, had 221 jongens en meisjes.

Onderstand voor het lager onderwijs.

De Staatstoelaag voor het lager onderwijs, in 1902 genoten, steeg tot 23870 franks, terwijl deze der Provincie uit zelfden hoofde 3089 fr. bedroeg.

Voor het bewaaronderwijs ontvingen wij een hulp-geld van 2225 franks.

Aangenomen lager onderwijs.

De onkosten hieruit voortspruitende, vergden de volgende uitgaven voor de Stadskas :

Lagere jongensschool	fr. 28421.59
id. meisjesschool	» 14989.41
id. gemengde school te Severdonck	» 2850.10
id. meisjesschool der parochie van het H. Hart.	» 3000.—

Bovendien ontving de aangenomene bewaarschool eene toelaag van fr. 3225, terwijl deze van de parochie van het H. Hart voor 1903 eene tegemoetkoming bekam van 625 fr.

Voor wat het personeel en de bevolking der aangenomene scholen betreft, geven wij de volgende statistiek :

Aangenomene jongensschool : 15 onderwijzers ; 1006 leerlingen.

Aangenomene meisjesschool : 8 onderwijzeressen ; 593 leerlingen.

Aangenomen gemengde school te Severdonck : 2 onderwijzeressen ; 97 leerlingen.

Aangenomen school der parochie van het H. Hart : 3 onderwijzeressen ; 180 leerlingen.

Aangenomen bewaarschool : 5 onderwijzeressen ; 400 leerlingen.

Aangenomen bewaarschool in de parochie van het H. Hart : 1 onderwijzeres ; 107 leerlingen.

Aangezien in de aangenomene bewaarschool, de herinrichting der klassen is geschied volgens de verlangens van Inspectie en Bestuur, is ook voor 1903 de toelaag aan dit onderwijsgesticht herbracht op 3340 franks.

Bijzondere kostschool.

Gedurende het afgelopen schooljaar 1902-1903 waren er in het pensionaat van het H. Graf, 52 leerlingen opgenomen.

Het externaat telde 450 scholieren en de kantschool 225 leermeisjes.

Deze laatste volgden tevens de leergangen van lager onderwijs.

Bijzonder middelbaar onderwijs.

In het schooljaar 1902-1903 had de schoolbevolking in St-Victors gesticht nog toegenomen, aangezien er 381 leerlingen de klassen volgden. Zij werden onderverdeeld in 167 kostgangers en 214 dagscholieren.

De vakschool telde 20 leerlingen, meest allen van het gesticht; de middelbare cursus werd gevolgd door 51 leerlingen en de voorbereidende afdeeling door 310.

Nijverheid-, ambacht- en normaalscholen.

In het schooljaar 1902-1903 telde de vrije Nijverheidsschool 138 leerlingen, waaronder 68 de Nijverheidsafdeeling volgden en ten deele de cursussen der adultenschool, en 70 de lessen der adultenschool alleen.

In den loop van het schooljaar werd de heer Fr. Adriaenssens, leeraar van teekenen, hogere cursus, door ziekte overvallen, en heeft daardoor zijn ontslag moeten indienen; de heer L. Geens zal, als intérimaire, zijne plaats innemen tot de benoeming van eenen definitieven leeraar.

De heer P. Haeck, bestuurder der school en professor, heeft zijn ontslag als bestuurder ingediend om reden van te talrijke bezigheden, en werd, bij algemeene stemmen van den beheerraad, vervangen door M. Fr. Jacobs, bestuurder der aangenomen jongensschool alhier.

De heer Van der Veken gaf ook zijn ontslag als leeraar van Engelsche taal en werd door M. Ch. Dieltjens vervangen.

TITEL VII

SCHOONE KUNSTEN, WETENSCHAPPEN EN LETTEREN.

Teekenschool.

In het personeel der school kwam geene verandering.

Bij het bespreken der begrooting voor 1903 werden de jaarwedden der heeren Nap. Daems, J. Robbens en Aug. Mortiers, ieder met 100 franks verhoogd.

De school blijft den weg van den vooruitgang bewandelen, dank den iever en de bezorgdheid van het onderwijzerskorps; ook was de jaarlijksche jury nogmaals ten uiterste voldaan over den uitslag der prijskampen.

Niet min dan zes eeremetalen van het Rijk werden toebeschikt, waarvan drij in grooten vorm.

De bevolking bedroeg in 1902-1903 twee honderd en tien leerlingen, waarvan de bijzonderste bestonden uit 78 scholieren, 38 schrijnwerkers, 30 timmerlieden, 14 beeldhouwers, 14 meubelmakers, 11 huisschilders, 8 smeden, 6 metsers, 5 wagenmakers en houtdraaiers en eenige andere.

Muziekschool.

Tot professor van vioolcel en contrebas is bij het aanvangen van het schooljaar 1902-1903 de heer Jules Benoit, bijzonder professor te Antwerpen, benoemd.

Hij werd ook belast met den leergang voor viool voor eenige jufvrouwen, leerlingen der school.

Zoo tijdens de jaarlijksche concerten, als bij de uitvoeringen op de plechtige prijsuitdeeling werden door de leerlingen doorslaande bewijzen gegeven van vooruitgang en beoefening der edele muziekkunst.

De onderzoeken door den heer Inspecteur Tinel, in den loop des jaars verricht, mochten een alleszins vereerend verslag verwerven tot lof van het personeel, dat zich geene moeite spaart om den bloei der school te verzekeren.

Ruim 200 leerlingen werden voor het schooljaar 1902-1903 ingeschreven.

De klas van notenleer en solfège telde nagenoeg 100 meisjes en 100 jongens, terwijl de symphonieafdeeling bestond uit 24 uitvoerders.

In de klas van viool door M. Van Damme, waren 15 leerlingen ingeschreven.

Vijf meisjes beoefenden de viool, terwijl de piano-leergang 3 jongens en 20 meisjes telde.

De klas van samenzang telde ongeveer 80 uitvoerders, benevens dat 24 leerlingen verschillende houten en koperen blaasinstrumenten bespeelden.

Letterkundige genootschappen.

Evenals vorig jaar gaf het Kunstverbond eene Tentoonstelling van Schoone Kunsten en Nijverheden, met geldelijke ondersteuning der Provincie, waarbij dan nogmaals een prijskamp voor alleenspraken en zang werd ingericht.

In den loop des jaars is ter stede een oudheidkundige kring, onder de benaming van « Taxandria » tot stand gekomen.

Deze telt reeds een aantal leden, en alles doet verhoppen dat derzelve ijver en benaarstiging merkelyk zal bijdragen tot de oude geschiedenis onzer stad en der Kempen.

Muziekgezelschappen.

Men zie deswegens onze verslagen van 1901 en 1902.

TITEL VIII

GEZONDHEIDSDIENST

Openbare gezondheid.

Wij mogen ons verheugen in eenen bijzonder gunstigen toestand voor al wat de openbare gezondheid betreft.

Geen enkele besmetting van ernstigen aard deed zich voor.

Koepokinenting.

In 1903 werd de heer Em. Somers gelast met het toedienen der pokstof aan de kinderen der behoeftige huisgezinnen.

De reglementaire zittingen werden gehouden in de maanden April en September.

Buiten dat de herinenting in al de scholen met bevredigenden uitslag werd toegepast, zijn in de officiële zittingen 233 kinderen ter pokzetting aangeboden.

Reinigheidsdienst.

De noodzakelijkheid der inrichting van een behoorlijken reinigheidsdienst dringt zich meer en meer op.

Dientengevolge bevroeden wij eenen algemeenen politiemaatregel om de straten behoorlijk te kuïsschen en de aanslijking der riolen te voorkomen.

Begravenissen.

Zonder verandering.

Rampen en ongelukken.

Onze stad bleef bevrijd van meldenswaardige rampen.

Pompierkorps.

Het personeel blijft zijne goede faam gestand, benevens dat alle zorg blijft gewijd aan den goeden onderhoud van het brandmaterieel.

Tengevolge van de ramp in de fabriek Van Genechten, in ons vorig verslag vermeld, is aan eenigen onzer vrijwillige pompiers eene vereerende onderscheiding te beurt gevallen.

Immers een koninklijk besluit van 18 Juli 1903 verleende een diploma van eervolle melding aan de heeren Stroybant Fr.; Melis H.; Aalbrechts J.; Maes J. B. en Goossens J.

Bij daarstellen der waterleiding met, behoorlijke brandkranen is het te voorzien dat er merkelijke veranderingen aan het materieel zullen dienen gebracht.

TITEL IX

JUSTITIE, OPENBARE VEILIGHEID, GEVANGENIS.

Politie.

De politieagent Jac. Van Deun is ons door den dood ontruikt; in dezès vervanging werd de heer L. Van Mechelen tot toegevoegde van politie benoemd.

Misdaden, overtredingen, aanhoudingen.

Van 1 September 1902 tot 1 September 1903 zijn er 434 processen-verbaal gemaakt, verdeeld in 292 voor boetstraffelijke feiten, en 142 voor bestuurlijken aard, te weten :

Aanslag tegen de eerbaarheid	0
Eerrooverij	1
Misbruik van vertrouwen	2
Aftruggelarij	0
Dieverij van hout en strooisel	7
Dieverij van verschillende voorwerpen en hofvruchten	18
Vernieling van veldvruchten	2
Vernieling van afsluiting	19
Desertie	1
Huisdieverij met of zonder braak	47
Doodsbedreigingen	0
Aanrandingen	4
Mishandelingen, beledigingen en smaadwoorden	70
Opstand, bedreigingen en smaad aan de politie	14
Ongemuilbande honden	0
Naaktzwenmen	0
Dronkenschap	13
Herbergen	5
Straatschennis en ruststoornis	13
Andere overtredingen aan Gemeente en Provinciale reglementen	42
Bedelarij en landlooperij	3
Banbreuk	1

Totaal 292

Huiszoekingen	11
Onderzoek en opzoekingen	47
Bevel van aanhouding	39
Ongelukken	4
Brandrampen	14
Zelfmoord	1
Moord	2
Drenkelingen	3
Moed en zelfopoffering	0
Zinneloosheid	5
Commodos en incommodos	16

Totaal 142

Ordonnantiën en reglementen.

Zonder verandering.

Gevangenis.

In het personeel kwam geene verandering.	
De bevolking was op 31 December 1901	33
Ingekomen in 1902	955
Uitgegaan	942
Bevolking op 31 December 1902	46
Opsluitingsdagen	16139
Sterfgevallen	0
Gevallen van krankzinnigheid	1

Er waren geene zieken ter infirmerij; ook had men geene sterfgevallen aan te stippen.

Paspoorten.

Op het bevolkingsbureel werd dit jaar slechts een bewijs van eenzelvigheid gevraagd.

Werkmansboekjes.

Voor minderjarigen zijn in het jaar 320 werkboekjes gevraagd, waarbij nog 28 werkboekjes werden uitgereikt.

Aanplakkingen, openbare roepers.

Zonder verandering.

Loterijen.

De liefdadige maatschappij « Armbus in den Spiegel » verkreeg machtiging tot het inrichten eener loterij-tombola ten voordeele van den schamelen arme. Tijdens den duur dier Tombola richtte dezelfde maatschappij' een concerto, eene vertooning en eenen stoet in.

De zuivere opbrengst van al die loffelijke pogingen bedroeg 4600 franks.

TITEL X

MILITIE.

In 1903 bevatte het inschrijvingsregister 207 namen.

Er werden 5 afschrabbingen verleend op reklaam als nederlander, terwijl 2 vrijwilligers van beroep in rekening kwamen.

Het te leveren getal manschappen bedroeg 41 voor onze stad.

Militieraad.

Buiten de vermelde 200 lotelingen verschenen nog 45 uitgestelden van vorige jaren met 6 ontslagenen voor den militieraad.

Van de vrijgestelden van vorige jaren is er niemand geschikt bevonden tot den dienst; aldus bleven er door de loopende klas 41 te leveren.

Die toestand, gepaard met de geschiktheid der militianen, was buitengewoon gunstig voor de lotelingen.

Het laagste nummer 48 zijnde, was het hoogste dienstplichtig, slechts 108, terwijl het hoogste nummer der klas 247 was.

6 vrijstellingen werden verleend voor dienst eens broeders, 3 voor onderstand van moeder-weduwe.

4 militianen werden vervangen door het Departement van oorlog.

VERDEELING VAN HET CONTINGENT.

De ingelijfde manschappen werden aangeduid tot de volgende korpsen :

1 ^e Linie regiment	1
2 ^e "	1
3 ^e "	3
4 ^e "	2
5 ^e "	3
6 ^e "	4
7 ^e "	2
8 ^e "	1
9 ^e "	2
11 ^e "	2
12 ^e "	1
3 ^e Lanciers	1
1 ^e Jagers te paard	3
2 ^e " "	1
2 ^e Artillerie	2
3 ^e "	2
Vestingsartillerie	3
Grenadiers	1
Genie	2
Vervangen door het departement van oorlog	4

Samen 41

Geleerdheid der lotelingen

Volgens de verklaring der lotelingen, tijdens de inschrijving gedaan, wordt de graad hunner geleerdheid vastgesteld als volgt :

Lezen, schrijven en rekenen	178
Ongeleerden	28
Lezen alleen	1
	<hr/>
	207

Sinds eenige jaren groeit de staat van geleerdheid merklijk aan. Het coëfficiënt bedraagt thans 87 %.

Burgerwacht.

Zonder verandering.

TITEL XI

OPENBARE BELASTINGEN. — JAAR 1903.

Personeel en kadaster.

De heer J. Christophe, Controleur der belastingen, is als dusdanig naar Antwerpen verplaatst, terwijl zijn vervanger, de heer J. P. Loix, thans naar Lokeren is overgegaan.

In dezès vervanging is tot heden niet voorzien.

Rechtstreeksche belastingen.

GRONDBELASTING.

Er waren 1127 artikelen.

Zij bracht op :

In principaal voor den Staat	fr. 44857.75
In opcentiemen voor de provincie 11	» 4934.36
» » » gemeente 62	» 27811.84
	<hr/>
Algemeen totaal	fr. 77603.95

Het belastbaar inkomen, tot grondslag dezer belasting dienende, bedroeg fr. 640829.60

PERSONEELE BELASTING.

Men telde 1230 belastingschuldigen.

Het lastkohier bevat in :

Hoofdsom ten profijte des Staats	fr. 35887.20
Opcentiemen voor den Staat 15	» 5381.20
» » » » 20 op het principaal der	
huurwaarde	» 2030.59
Opcentiemen voor de provincie 16	» 5741.84
» » » Gemeente 62	» 22249.63
Boeten, opnemingen en schattingen	» 43.64
	<hr/>

Algemeen totaal fr. 71334.10

ONTLEDING.

Huurwaarde	fr. 203059.5
Deuren en vensters :	1576 . aan 1 frank.
	11153.5 » 1.10 frank.
Mobilair :	fr. 466182

Dienstboden :	86	aan	8	frank.
	157	»	10	»
	80	»	20	»
	16	»	25	»
Paarden :	6	aan	10	frank.
	45	»	20	»
	16	»	50	»
	4	»	60	»
	1	»	100	»

PATENTEN.

Er waren 1079 patentplichtigen.

Hoofdsom van den Staat	fr. 15175.53
Opcentiemen voor den Staat 20.	» 3036.39
» » de Provincie 4	» 607.13
» » » Gemeente 39	» 5919.51

Algemeen totaal fr. 24738.56

Er zijn dit jaar ten bureele van den Rijksontvanger honderd veertien aangiften gedaan door slijters, tappers of herbergiers, die een debiet openden mits betaling van 100 frank vergunningsrecht.

PROVINCIALE BELASTINGEN.

Sterke dranken.

261 herbergiers werden aangeslagen à rato van 19,50 fr., 7 slijters aan 26 fr., 't is te zeggen die ook in 't klein verkoopen en 1 aan 39 fr.

Het bedrag van den rol is fr. 5310,50

Tabak en sigaren.

Er zijn 107 debieten aan 6 frank en 20 aan 24 fr., waarvan het gezamenlijk bedrag tot 1122 fr. beloopt.

Honden.

436 aan 2 fr., 315 gewone aan 6 fr., 37 honden aan 20 fr.

De rol bedroeg fr. 3502 in totaal.

Trapwielen.

In den 1sten semester zijn er 547 aangegeven aan 10 fr. Buitendien zijn er voor onze stad 30 motocycles aangegeven aan 20 franks.

De belasting op de machienen (beweëgkrachten) aan 2 fr. het paardenkracht geeft 974,2 paardenkrachten met eene opbrengst van 1948 fr.

De prachtpaarden, ten getalle van 19, à 20 fr. brachten 380 franks op.

STEDELIJKE BELASTINGEN. — 1903.

18 % op het belastbaar inkomen der bewoonde huizen, luthuizen en nijverheidsgebouwen (1424 artikelen)	fr. 61465.86
Op paarden 312 en 5 ossen.	» 4528.80
Op rijtuigen 84	» 3405.—
Op voorgevels (621 eigenaars)	» 27466.—
Op stoompaarden (verdeeld in 16 artikelen)	» 2389.50
Op balkons 43 voor 172 loopende meters	» 1032.—

Het kohier voor onderhoud en verbeteren der buurtwegen in 1903 bedraagt fr. 3568,18. Er waren 1453 artikelen.

TITEL XII

OPENBARE WERKEN.

Personeel.

Zonder verandering.

Groote wegen en straten.

Wij hebben nopens derzelve onderhoud niets merkwaardigs te vermelden.

Een onderzoek werd geopend namens den heer Minister van Financiën en Openbare Werken nopens den aanleg eener vaste brug over het kanaal noordwaarts de dok der Oude Vaart, in vervanging der brug n° 1 van het kanaal, ter streek « Castelein ».

De onderhandelingen tot aankoop der noodige gronden duren voort.

Langsheen de Staatsbaan van Turnhout op Diest, is een gemakkelijke veloweg tot Gheel aangelegd.

Openbare verlichting. — Gaz.

Wij hebben met de concessiehoudende Maatschappij onderhandelingen aangeknoopt tot vatbare verbeteringen aan de openbare verlichting, bij wijze van Auerbranders en reflectors.

Wij verhopan hierin te gelukken, ten minste tot proef, voor wat de bijzonderste en meest bezochte straten der stad betreft.

In den loop des zomers is het gaznet op den Antwerpschen Steenweg uitgebreid, waarbij het ons mogelijk werd in die lei tien gazlantaarnen bij te plaatsen.

Derzelve cijfer is aldus op 212 gebracht.

Buitendien verstrekten wij in 1902 15421 uren meer dan in 1901 voor de openbare verlichting.

In zelfde dienstjaar vergde het openbaar verbruik de volgende uitgaven.

Maanden	Duur van verlichting der-straten in uren	Onkosten in franks	Stadhuis en nachtwacht in kub. m.	Onkosten in franks
Januari	73128.	1096.92	204	30.60
Februari	58734.	881.01	178	26.70
Maart	51588.40	773.83	223	33.45
April	40373.	605.60	47	7.05
Mei	32893.10	493.40	153	22.95
Juni	24128.40	361.93	136	20.40
Juli	26460.30	396.91	118	17.70
Augustus	40363.30	605.45	129	19.35
September	47911.40	718.67	99	14.85
October	61758.30	926.38	169	25.35
November	69756.	1046.34	223	33.45
December	79401.40	1191.03	245	36.75
Totalen	606495.60	9097.47	1924	288.60

Daarenboven bleven er 20 petroollantaarns voor de buitenverlichting benuttigd, waarvoor nog 1441.14 fr. werd uitgegeven.

Markten.

Deze nemen immer toe, en blijven allen op dezelfde plaatsen ingericht.

Daar bij de herpachting op einde des jaars 1902 het aanbod te gering scheen aan het Bestuur, geschiedt het heffen der marktgeldten dit jaar in beheer, ten titel van proef.

Vleeschhal.

Zonder verandering.

De banken werden verpacht voor den gezamenlijken prijs van 301 franken.

Keurmeestersdienst.

Het personeel onderging geene verandering.

In 1902 zijn in onze stad ter slachting aangegeven 323 ossen, 956 koeien, 357 vaarzen, 1006 kalveren, 867 zwijnen, 8 jonge kalveren en geiten, 329 schapen en 171 paarden.

De keurtaksen hiervoor betaald, bedroegen 3094.40 frank.

Na slachting zijn 23 runderen geheel en al onbruikbaar erkend uithoofde van pokziekte; 1 door kalverkoorts en 5 uit andere ziekten.

Het middengewicht der geslachte dieren bedroeg 60 kilos voor deze van min dan zes maanden, en 180 kilos voor de andere beesten.

In den ontsmettingsoven zijn 60 dieren behandeld met een gezamenlijk gewicht van 9660 kilogrammen.

Voor wat de prijzen betreft verwijzen wij naar ons vorig verslag.

Gemeentekerkhof.

In het voorjaar is een gedeelte der omsluitingsmuur, oostwaarts dit gemeentelijk erfspand, ingestort.

Daar te diër oorzaak betwistingen ontstonden nopens de scheiding van den grond, heeft de heropbouw een merkelijk verdrag ondergaan. Thans echter, dat er na tegenstrijdige opmetingen bepaald over de betwisting in voordeel der stad is uitgewezen, zal er onverwijld tot den heropbouw worden overgegaan.

Openbare plaatsen en straten.

De stadswegen is op hare bijzonderste punten gedeeltelijk heropgenomen; hetgene echter niet wegneemt dat zij vatbaar is voor merkelijke verbeteringen, die onvermijdelijk zullen voortvloeien uit de pas aangenomene werken tot aanleg van stoepen en kasseiingen in stadsstraten.

Deze zijn in jongste zitting des Gemeenteraads toegewezen aan den heer Vict. Dumon van Uitkerke bij Brugge, voor een gezamenlijk bedrag van 579000 frank.

De Bestendige Deputatie des Provincieraads keurde deze aanbesteding goed in hare zitting van 25 September jongstleden.

Behalve de stoepen, die zullen gelegd worden in geperste plaveien in ciment, begrijpt het ontwerp de effening der straten, het vlakleggen der Statieplaats met nieuwe kasseiing der Statiestraat, het verhoogen

der Groote Markt langs den zuiderkant, herkasceien der Otterstraat, enz. enz.

Overigens, blijft te bestatigen dat het riolennet bijna is voltooid, terwijl de werken van het uitspreidingsveld, alhoewel ver gevorderd, nochtans blijven voortduren.

Al de werken der waterleiding, zooals zij door de « Compagnie des Venes » werden ondernomen, zijn hun einde nabij.

De levering der noodige machienen is onlangs door den Gemeenteraad toegewezen aan de firma Gilain te Thienen, voor den prijs van 73500 franks.

Wij ontvingen tot eerste tegemoetkoming door het Staatsbestuur eene toelaag van 50,000 franken.

Op den Antwerpschen Steenweg, westwaarts den IJzerenweg en in de Zandstraat, hebben wij de waterleiding uitgebreid, in welke beide wijken ook de rioleering zal worden aangelegd.

Na menige besprekingen en overwegingen van plannen en ontwerpen tot omheinen met ijzeren hek van het oud parochiaal kerkhof ter Groote Markt, is men het eens geworden eenen prijskamp te verwekken volgens programma en gegevene stellingen, waarover de uitspraak ten naaste zal geschieden.

Eene vraag tot machtiging voor het openen van straten door eenen bijzonderen eigendom ter streek Graatakker, is sedert geruimen tijd in onderzoek. De onderhandelingen deswegens duren voort.

Wij hebben ons ook tot het Hooger Bestuur ge-

wend, ten einde gemachtigd te worden eene straat van twaalf meters te openen door bijzonderen eigendom; zulks tot genaken der nieuwe in opbouw zijnde parochiekerk van het H. Hart.

Rivieren en waterloopen.

Het Kaartboek der bijkomende waterloopen op ons grondgebied, weswegens wij gewaagden in ons Verslag over 1901, is eindelijk bij Koninklijk Besluit van 15 Mei 1903 goedgekeurd.

De plannen, beschrijvende tabel en processen-verbaal berusten in het archief, en de schikkingen der wet van 7 Mei 1877 zijn aan alle belanghebbenden bekend gemaakt.

Voortaan dus zal deze wet in haar geheel op alle de waterloopen onzer gemeente in toepassing zijn.

Buitengewone kuisschingswerken werden lastens en met behulp van aangelanden verricht aan den sinds lang verwaarloosden toestand van den Nattenloop.

Ook had er eene buitengewone kruidruiming plaats in de rivier « De Aa » terwijl dezelve met de overige waterloopen, ten geschikten tijde werd gekuischt.

Gemeentegebouwen.

Daar de Gemeenteraad, in zitting van 15 Mei 1903, heeft besloten tot afkoop aan het Kerkfabriek van S' Pieter van het gebouw « Het Steentje » aan den prijs van 25,000 franks, is deze beraming goedgekeurd

door de Bestendige Deputatie des Provincieraads op 29 derzelfde maand.

Zoodra dus de gebouwen van het Arresthuis beschikbaar zullen zijn, zullen de verschillende bureelen, ingericht in het gebouw « Het Steentje » naar het Kasteel worden overgebracht, en kan er tot het slechten worden overgegaan.

Bij het eindigen der waterleidingswerken zullen de gebouwen van den watertoren, der machienkamer en van den stoker-machinist, tot onzen onderhoud en eigendom worden bijgevoegd.

Bijzondere bouwingen.

Sedert 1 September 1902 zijn er 37 vragen tot ons gericht tot bouwen langsheen de groote wegenis, terwijl in stadsstraten 57 gebouwen werden opgericht.

TITEL XIII

LANDBOUW

Algemeen overzicht.

Alhoewel het wintergetijde nog al eenigszins hevigen vorst medebracht, toch ondergingen de opkomende graangewassen hierdoor geen nadeel.

Anders was het gelegen met het zaaien der haver en het planten der aardappelen.

De aanhoudende regens des voorjaars verhinderden bijzonder deze laatste teelt, tot dusverre dat op de meest lage gronden de eerste beplanting verrotte en zij gansch opnieuw diende aangelegd; vandaar vertraag in den groei, en tevens nog vervroegde aanrijping bij overtollige regens in het zomergetijde.

Koorn, hooi, klaver, spurrie en sommige andere voedergewassen deden goeden groei; daarbij zijn het maaien en inschuren van het hooi door een zeldzaam schoon weder begunstigd.

Zulks kan echter niet gezegd worden van den graanoogst die, behalve eenige uitzonderlijke dagen, gepaard ging met overvloedige regens.

Het graan levert echter veel stroo en is goed van scheut; zijne hoedanigheid boezemt echter eenige vrees in.

De haver, over het algemeen laattijdig gezaaid, heeft minder stroo dan verleden jaar, en is ook minder van hoedanigheid.

Jammer dat voortdurende regenvlagen haren wasdom krenkten evenals de aardappelplant die veel in hoedanigheid en opbrengst, vooral op lage gronden, heeft verloren.

Het toemaatgras is ook niet te best gelukt, doordien warmte en droogte ontbraken; ook werd zijne inschuring door het nat zeer beïnvloed.

Het najaar stelt zich tamelijk gunstig aan; vooral de spurrie laat eene goede uitkomst verhop.

Onze veestapel bleef vrij van besmetting.

De prijs der melkbeesten en van het vet vee was zeer duur.

De schaarsheid der dieren, ook wel de overvloed van veevoeder, veroorzaakten eene gevoelige stremming in den handel, waardoor het den slachters noodzakelijk werd hunnen voorraad op de markten van Amerikaansch slachtvee te zoeken.

Opbrengsten.

Per hectaar worden de opbrengsten gemiddeld geschat op :

Koorn	hectoliters	27
Haver	»	30
Aardappelen	kilos	15000

Prijs der granen.

De gemiddelde prijs per 100 kilos der granen was gesteld op :

Voor de rogge	fr.	13
» haver	»	15
» aardappelen	»	6,50

De boter bleef aan prijs ; zij werd doorgaans ter markt uitgezet aan den middelprijs van 2,80 fr. den kilogram.

Veemarkt.

Volgens de statistiek, door de zorgen der politie opgemaakt was de bedrijvigheid onzer maandelijksche veemarkt in het afgelopen dienstjaar als volgt :

Te koop gesteld		Ossen	Koeten	Vaarzen	Kalveren	Stieren	Schapen	Varkens	Stuks vee ter markt gebracht.
VEE									
1902	October	0	125	65	90	1	1	52	334
	November	2	244	88	153	3	0	128	618
	December	30	178	88	146	3	2	170	617
	Januari	92	150	63	91	4	1	194	595
1903	Februari	77	263	90	139	3	1	163	736
	Maart	12	166	106	108	5	7	155	559
	April	2	146	66	141	2	0	209	566
	Mei	5	170	90	154	8	1	82	510
	Juni	10	140	90	122	7	1	103	473
	Juli	0	118	87	84	2	2	182	475
	Augustus	0	147	60	95	2	0	135	439
	September	2	146	53	107	4	2	123	437
Stuks vee ter markt gebracht.		232	1993	916	1430	44	18	1696	6359
Middelmatige prijs per stuk.		475	350	300	115	225	25	17	Frank

Hetgene wij verleden jaar schreven over de tweede maandelijksche veemarkten der zes wintermaanden geldt nogmaals voor dit verslag, daar er slechts 181 stuks werden aangevoerd.

Paardenmarkten.

Onze paarden- en veulensmarkten blijven toenemen, en zijn voor goed gesticht.

De markt van 12 November 1902 bracht veel verhandeling bij, daar 122 paarden, 161 veulens en 2 hengsten werden aangevoerd, zoo uit de Provincie als uit Noord-Brabant.

Op de markt van 2 Februari dezes jaars stelde men 266 stuks te koop, verdeeld in 145 paarden, 119 veulens en 2 hengsten.

Prijs van het vleesch.

Het slachtvleesch werd gemiddeld per kilogram in 1903 verkocht als volgt :

Ossenvleesch	fr. 1,90
Koeien	» 1,50
Vaarzen	» 1,70
Kalfs.	» 1,95
Stieren	» 1,40
Schape	» 1,80
Varkens	» 1,65
Paarden	» 1,00

Wij hebben dus eene merkelijke verhooging bestaand in den prijs van verbruik van het rundvleesch.

Beplantingen of ontginningen.

Het pompterein der waterleiding is met dreven omgeven, dewelke met eiken heesters werden beplant.

Veeartsenijdienst.

Zonder verandering.

Landbouwkomiteit.

In den loop des jaars is er door de zorgen van het Landbouwcomice Turnhout, onder het voorzitterschap van zijnen Voorzitter, den heer Louis Caron,

eene « Vrije Kempische Paardenverzekering » gesticht, enkel voor de landbouwpaarden, en omvattende de gemeenten Turnhout, Oud-Turnhout, Beersse, Vosselaer, Gierle, Raevens, Poppel en Weelde.

Twee schattingen der paarden hadden reeds plaats, waarop een vijftigtal werden aangenomen.

Men heeft de wettige erkenning van Staat verzocht.

Wij zijn overtuigd dat de landbouwers, het nut zulker inrichting beseffende, niet zullen aarzelen hunne paarden tegen ongevallen te verzekeren.

Het veekweeksyndikaat maakt goede vorderingen; immers 115 stieren en koeien zijn reeds ingeschreven in het stamboek A en 41 afstammelingen in boek C.

Op den tweeden Zondag van October, zal er, uitsluitelijk voor de leden van het Comice of Veekweeksyndikaat een bijzondere prijskamp plaats hebben voor stieren, koeien, veerzen en kweekkalveren, waartoe belangrijke premiën zijn uitgelooft.

TITEL XIV

NIJVERHEID.

Fabrieken en Trafieken

Ons werden zestien vragen ingezonden tot oprichten van gevaarlijke, ongezonde of hinderende inrichtingen, dewelke bestonden uit eene paardenslachterij,

een stoommachien, vijf petroolbergplaatsen, drij bakovens, een petroolmotor, een gazmotor, eene garenverwerij, eene stokvischwijkerij en twee smederijen.

Op 30 Juli werd een vernisfabriek gedeeltelijk door brand vernield.

Daar er tegen herinrichten van hetzelfde, in vollen omtrek gelegen, door belanghebbenden verzet werd beteekend, is deze zaak der Bestendige Deputatie voorgelegd, dewelke voorloopige vergunning tot uitbaten schijnt te hebben verleend.

Handel op het kanaal

De bedrijvigheid op het kanaal heeft eene uitbreiding buiten alle verwachting genomen.

De aangroei der tonmaat van den doorvoer in het afgelopen jaar 1902-1903 is buitengewoon, vooral voor de minerale, metalen, bouw-, steen- en aardstoffen.

Immers geeft de statistiek van het Tolkantoor der vaartrechten voor den doorvoer op en van Antwerpen, alsook op de vertakkingsvaart van Turnhout naar Desschel, de volgende uitkomsten :

	Per ton van 1000 kilogrammen :
1 ^e Groep : Minerale brandstoffen	163,46
2 ^e » Metaalnijverheid en ertsen	1327
3 ^e » Bouwmaterialen en delfstoffen	148233
4 ^e » Steen- en aardstoffennijverheid	159168
5 ^e » Houtsoorten	2868
6 ^e » Natuurlijke en kunstmatige landbouwprodukten	575
7 ^e » Allerlei industriële voortbrengselen; vloeibare en andere	992
8 ^e » Koopwaren niet bijzonder vermeld	8257

Van af 1 September 1902 tot 31 Oogst 1903 zijn er op zelfde Bureel 9053 kwijtingen gegeven voor geladene en 3051 passen voor ledige schepen.

De verbreedings- en verdiepingswerken van het kanaal worden ieverig voortgezet tot dusverre dat zij op ons grondgebied voor meer dan de helft zijn voltooid.

Openbare vervoermiddelen.

Bij het Staatsbestuur zijn ontwerpen met plannen in overweging tot uitbreiding der Standplaats van den Spoorweg langs den westenkant.

Sedert eenigen tijd is men ook begonnen met den aanleg van het nieuw kwartier en der nieuwe grensstatie Weelde-Merxplas.

De buurtspoorweglijn Turnhout-Merxplas-Koloniën-Hoogstraeten bleef in onderzoek, tot dusverre dat na lang vertoeven, eindelijk eenen eisch tot onteigening voor openbaar nut is ingelegd, waarna de aanleg der lijn onverwijld zal worden verwezentlijkt, daar een ministerieel besluit van 17 Augustus 1903 het plan goedkeurt der gronden voor den aanleg van genoemde buurttramlijn.

De vertakking Turnhout-Gheel is sedert verleden jaar niets gevorderd uit oorzaak der moeilijke overhaling van de bijzondere aandeelhouders, en ook wel van sommige gemeenten op de hoofdlijn.

Daarentegen maakt het ontwerp Turnhout-Poppel (grens) groote vorderingen, tot dusverre dat plannen

en beschrijvende tafereelen thans aan het wettelijk onderzoek in de belanghebbende gemeenten zijn onderworpen.

Rechtbank.

Het personeel bleef hetzelfde.

Vredegerecht.

Zonder verandering.

Koophandel. — Nijverheid.

De fabrieken van gekleurde en marmerpapieren, speelkaarten en kerkboeken verschaffen geregeld werk aan het grootste deel onzer arbeidende klas.

Uit verkregene inlichtingen mag men besluiten dat aanzienlijke orders, het gansche jaar door, in de meeste handelshuizen werden verkregen.

Overigens heeft men in verschillende inrichtingen merkelijke vergrotingen aangebracht of begonnen, terwijl doelmatige machinale werktuigen zullen toelaten sommige vakken naar behooren uit te breiden.

De toestand der tijknijverheid mag als bevredigend aanschouwd worden.

Niettegenstaande de buitengewone duurte der grondstoffen, die den verkoop in zekere oogenblikken gestremd heeft, is de bedrijvigheid in het algemeen voldoende geweest.

De omwenteling, door het invoeren der stoomgetouwen ontstaan, vervolgt haren loop.

De aloude handweverij, door het werkvolk verlaten, sterft uit, terwijl aan de stoomweverij gedurende dit jaar eene nieuwe uitbreiding werd gegeven.

Voor wat betreft de kantennijverheid bleef de toestand nagenoeg dezelfde als verleden jaar.

De gewone soorten vonden weinig aftrek, terwijl de handel in rijke artikelen daarentegen bleef aanhouden.

Het buitenland, vooral Holland, vroeg vele fijne patronen, welk fabrikaat echter door de werksters min wordt gezocht, daar zij het uitzien of begrip te moeilijk vinden.

Een bestuurlijke maatregel, lang bestreden door patronen en fabrikanten, daar het de vlugge vakoefening in de kinderjaren gold, werd dezen laatsten tijd ingevoerd.

Voortaan zullen meisjes beneden de twaalf jaren, slechts enkele uren daags aan het leervak mogen worden gebezigd.

De sigarenfabrieken, hier en in den omtrek, bleven wel in werking, doch meest alle met vermindering van werkvolk en werkuren.

Dit fabrikaat schijnt dus eerder te lijden; daartoe worden verschillende oorzaken in bedenking gebracht als de netelige toestand van handel en beursoperatiën, versnelde en vergemakkelijkte verkeeremiddelen en toenemend verbruik der sigaret.

Kerf en rol, alhoewel niet minder in verbruik, waren nochtans min winstgevend, aangezien door de « trust »

in Amerika voor de tabakken aangegaan, dit produkt, door onze fabrikanten meestendeels in gebruik, merkelyk in prijs is gestegen.

Men is gedwongen met de beste Amerikaansche tabakken de concurrentie te voeren tegen de inlandsché, welke van een beschermend recht van 55 franks per 100 kilos genieten.

Vruchteloze pogingen werden bij het Staatsbestuur aangewend om de inkomrechten op de vreemde tabakken met 30 franks te zien verminderen, doch men bracht hiertegen in een verlies voor de Schatkist van 3 1/2 millioen franks.

Onze stadsarchivist, de heer P. Vues, verzamelde als naar gewoonte eenige geschiedkundige notullen over onze stad in vorige eeuwen, dewelke wij bij dit verslag voegen.

Wij blijven, voor al wat stads belangen aangaat, op uwe gewaardeerde toewijding rekenen.

In openbare zitting des Gemeenteraads te Turnhout, den 5ⁿ October 1903.

Ter ordonnantie :
De Secretaris,
H. PEETERS.

De Burgemeester,
V. VAN HAL.

Geschiedkundige Bijdragen

UIT DE

Archieven van Turnhout

— — — — —
1603

Uit het Productieboek der Stad Turnhout.

Productie overhoort achtervolghens sekere brieven van requisitoire der stadt van Antwerpen, de dato VI May 1603, onteeckent Van der Veecken; thegens de Conventualen van Corsendonck.

Leyntjen Van Herck, huysvrouw van Laureys Costers, woonende op de Darisdonck out omtrent LXIII Jaeren, rechtelyck hiertoe vervolgt door de voorschreven brieven van requisitoire, gedaecht, gecedt, gehoirt ende geexamineert over innhouden van den II en III articule van den intendit der impetranten, verclaert sy daer aff seer goede kennisse te hebben, dat geleden wel XXVI Jaeren, de Conventualen van Corsendonck hen klooster hebben verlaeten sonder dat sylieden daerin wederomme (door de troubels van desen tegenwoordighen tyde) gecomen syn; redenen van welwetenthey, verclaert sy deposante te dyer

tyt op eene vry ferme hoeve gewoont te hebben en oversulcx seer goede kennisse daeraff te hebben; sonder meer, verclaerende voorts prout moris.

Mynheer Jan Van Schaluynen, Molenmeester van Haere Hoogheden in den Lande van Turnhout out omtrent 62 jaeren rechtelyck hier toe als voor ghedaeght, geet, gehoort ende geexamineert op den innehoude van den II en III articule van den intendit der impetranten, verclaert goede kennisse te hebben, nu geleden omtrent XXVI Jaeren, de Conventualen van Corsendonck, hen clooster mits de trouble van desen tyde hebben verlaeten sonder tsedert daer meer opgecomen te syn; redens van welwetenthey, verclaert hy deponent, hennen huysraet ende andere meubelen te dyen tyt van 'tselve clooster te hebben helpen afhaelen, overmits 'tselve geheel gespolieert was gheworden; sonder meer, verclaerende voorts prout moris.

Adriaen Loots, ouwt omtrent LXII Jaeren rechtelyck hier toe als voor gedaecht, geedt, gehoort ende geexamineert als de voorgaende op den innehouden van den II ende III articule des intendit der impetranten, verclaert goede kennisse te hebben van geleden omtrent den tyde van XXVI Jaeren de Conventualen van Corsendonck hen clooster als gedepouilleert hebben verlaeten, mede oock door de troubels van dyen tyde; redens van welwetenthey, verclaert hy deponent, ten dyen tyde op een van hen hoeve gewoont te hebben, ende deselve oock mits de troubels te hebben moeten verlaeten ende daerna van hen niets meer gehoort te hebben; sonder meer, verclaerende voorts prout moris.

Peeter Clymans, ingesetene deser vryhey out omtrent XLII Jaeren rechtelyck volgens de voorschreven brieven van requisitoire hiertoe gedaecht, geedt ende geexamineert als de voorgaende, gehoort op den innehouden van den II ende III articule des intendit van de impetranten; verclaert goede kennisse te hebben van geleden in de twintich jaeren, de Conventualen van Corsendonck, hen clooster door de troubles deser teghenwoordighe tyden hebben verlaeten, sonder tsedert dyen tyde daerop oyt meer gecomen te hebben; redens van welwetenthey, verclaert hy deponent deselve tot Antwerpen te hebben gesien ende er domicilie houdende ende bleven, sonder meer.

Productie voor den Rentmeester nomine officii
TEGENS

Peter Goris van Ardenne.

Ick ondergeschreven Secretaris der vryhey ende lande van Turnhout tuyge mits dese voor de gerechte waerhey, rechterlyck daertoe gedaecht synde, alsdat ick eenigen tyt geleden (sonder mits de laps van tyde precieselyck onthouwen te hebben) in seker geselschap ten huysse van Willem Kivits, by ende by hem geweest, alwaer Peter Goris van Ardenne molder tot Beersse, sich roemde dat hy synen molen was hebbende, vermochte syn meel tot Turnhout te venten, te mogen brengen sonder iemants wederseggen. Toorconde der waerhey hebbe ick dese tegenwoordighe geschreven en met myn gewoonlyck hantteeken onderteekent, desen 7ⁿ February 1603.

Was onderteekend : (GEVAERTS).

Diversche Extracten getrocken ouyt den
keurboek der vryhey van Turnhout ende Jeest
over het Cappittel.

Van de Backers, van den Broode.

Ende dat nyemant egeen zemelen oft cornellen mengelen en sal onder andere dan alsoe het van den molen comme op een halven gulden daerop te verbueren, ende van allen dese sal de secretaris de backers eeden als het hem ende schepenen goetvinden sal.

Van de Corenmerckt.

Dat egeen backers te coope backende oft nyemant met coren omme gaen oft oick egheen buytenlyuden en sullen mogen borgen, coopen oft bwaeren oft verstant met den coopman maecken oft op ter merckt commen keiken oft verkeren, voor dat die clocke twaelf geslaegen sal hebben, opte verbuerte van drye gulden ende der arbitrale correctie van Schouteth ende Schepenen. Allen anderen ten exemple ende hier

aff sal de secretaris eenyglycken mogen overhooren ende heylighen alsoewel cooper als vercooper en voorts allen dengenen daerop men daeraff suspitie hebben sal.

Van den Gerst, Haver en Mout.

Item dat nyemant eenig graen het sy coren, mout, haver, boeckweye andere pennewaerde te vercoopen oft tot ceuringe vuytmeten en sal dan met een gewoonlyck ende geteekende maten van de vryheyt, altyt van den lesten teecken; op drye guldens daeraen te verbueren ende om suspitie ende bedroch te verhueden. Dat nyemant die tot eenige tyt eenig graen twelck vuyt meel ofte rottewaerts in huys en sal oft en sullen hebben oft houwen in syn oft hun huys eenige loopen ofte maten die te cleyn syn al wilden hy oft sy hen anders purgeren daermede nyet vuytgemeten te hebben, op een gulden daeraen te verbeuren en sal den ontvanger van de granen, mout, haver en de boeckweye ende ander allerly spyze de voorschreve pene soowel verbeuren als die vercoopen en vuytmeten, daeraff de secretaris eenyglyck sal overhooren by eede. Ende en sal hem nyemant mogen behelpen met collusie van moutmeten, gewichte te mogen vercoopen oft anderssints in eenige manieren, dan alleenlyck met de leste gebruyckte maten te moeten meten en dit op pene voorschreven.

Van de Biertappers.

Ende en sal oyck nyemant den pot mogen intrecken sonder oirloff des keurmeesters op een pont ende hieraff sal de secretaris eenyglycken mogen overhooren ende heylighen daer hy suspitie aff hebben sal ende daeren boven staen ter correctie van Schouteth en Schepenen.

Van de Wijntappers.

Item dat twee wyntappers ende nyet meer tsamen Rentschewyn en tappen en sullen. op een gulden van elcken daer aen te verbeuren ende hieraff sal de secretaris eenyglycken mogen overhooren soe dickwils als de Schouteth ende schepenen gelieven sal.

Item soe wie in syn huys wyn heeft den welcken by den keurmeester te keuren gegeven ende by den keurmeester gekeurt is, dat die dyen wyn vuyttappen sal alle maten en pot ende gelt geeft op syn weerde en

pryse daerop dyen by den keurmeester gekeurt is, en soe wie hier tegens dede, die sal daer aen verbeuren een gulden, nevens en daertoe in een jaere gheenen wyn mogen tappen; ende slaen daerenboven in arbitrale correctie van Schouteth en schepenen, ende hieraff sal de secretaris eenyglycke mogen overhooren ende heylighen als hem en den schepen gelieven sal; Ende oft yemant van desen den eedt weygherde te doen al telckenmaele den breuck op leggen en slaen ter correctie als voor.

Van de Vleeschhouwers.

Item dat nyemant soe wie hy sy, en sal van nu voirt aen mogen slaen oft vercoopen bynnen dese vryheyt eenige beesten die men noemt Kicchits (1) te syn, op pene van telcken reyse daer aen te verbeuren soewel die deselve slagen als anderssints denghenen die deselve syn toebehoorende oft paert en deel daermede syn hebbende, de somme van sesse Rynsguldens ende daerenboven 't vleesch dier te moeten doen graven, ende sal men huyl en ruct van dier employeren tot behoef van den huysarmen deser vryheyt waeraff de secretaris, op deghene hy suspitie sal hebben sal mogen overhooren ende heylighen.

Van Seerghe(2) Schapen.

Dat nyemant geenderhande schapen en sal mogen coopen ter plaetse daer men Seere Schapen hout om hier te houden oft te slaen, ende soe wie men hier aff contrairie bevonde te doen, sal daer aen telcken reyse verbueren twee guldens. Behoudelyck dat eenyglyck die seerghe oft ruydige schapen sal mogen dryven opte rechte herstracte sonder morren tot de andere merckt; sonder in dese twee prochien te mogen vernachten, al opte voorschreve pene: Alsoewel dieghene die se herbercht als die die weyde. Ende hieraff sal den secretaris eenyglyck mogen overhooren ende heylighen, soo dikwils als de secretaris ende schepenen goetvinden sal.

Van Visch en Vischvercoopers.

Item dat nyemant gheenderhanden visch ter merckte brengen en sal die swaert is ende plaetsen wederseeght is op een gulden daer aen te

(1) Kich, Aamborstigheld, Kuch. Hoest, Kuchen, Kichen.

(2) Seer, ulcus, sweere, goswel.

verbeuren en ter correctie van Schouteth en Schepenen ende hieraff sal men eenyegelyck mogen overhooren ende heyligen.

Van den Brant.

Ende dat nyemant bynnen de vryheyt van Turnhout en sal mogen backen Wittebroot oft Roggenbroot des somers oft winters smorghens voor die clocke en des avonts naer de seven uren nyet : in den winter ende des somers naer de negen uren nyet, ende soe wie aen dese contrarie doet die sal verbeuren telcken reyse drye gulden, ende hieraff sal die secretaris eenyegelyck mogen eeden daer denselven suspitie op hebben sal.

Van alderhande Pennewaerde. (1)

Item dat oick nyemant van buyten oft van binnen goet van eetgewant of van pennewaerde, tselve goet dat hy op enen mercktdach coopt en sal op ten selven mercktdach wederom mogen vercoopen, op een gulden daer aen te verbeuren en hieraff sal die secretaris eenyegelyck mogen overhooren ende heyligen daer hy suspitie op hebben sal.

Van de Rekening der Keurmeesters.

Item dat die keurmeesteren nu heyer ende naermaels toecomen : de sullen gehouden syn tot alle tghene de schepen vermach, te doen rekeninge ende bewys van de keuren en de breucken die sy gecallengiert sullen hebben sonder yemant achterwaerts te mogen houden ofte verschoonen ende dat op heuren eedt. Ende dat soe wie sy keurmeesteren van wetentheyte des misbruycq tegen de poincten des keurboecx bevonden gecallengiert sullen hebben sal tselve staen ten volle gelooven van den keurmeester ende gecallengiert blyven ende soe wie den keurmeester calengieren der onschout (2) sullen alsulcke gecallengierde het onschout daer voir by hennen eeden moeten doen oft hun kennen den breucq schuldich ende betaelen.

(1) In veele deelen trecken ; herwaerts ende derwaerts vercoopen.
(2) Onschuld.

Ander Extracten getrocken vuyt de additien ofte augmentatien gemaect by Schouteth en Schepenen op hanteringe van de natie van de tycken.

Om te verhueden alle bedrog desmen bevindt gedaen te worden van de ingesetenen deser vryheyt hun generende mette hanteringe van de tycken te coopen ende vercoopen die buytentycken ende die onder de vryheytstycken gemengt te wordden ende oick tselve grootclycks te commen tot vermindering des huys-gerecks ende ons ingesetene eygen tycken. Soe is om ter meeste welvaert en de voorderinge der hanteringe ende der gemeyne ingesetenen deser vryheyt vuyt rede der machts privilegie der vryheyt geordineert ende gestatucert, dat van nu voortaan nyemant van bynnen Turnhout oft Oud-Turnhout ingesetenen hen generende mette natie van tycken en sal mogen coopen oft brengen in de vryheyt oft tsynder coopmanschap eenige buyten tycken, buyten der vryheyt gemaect om die te vercoopen, maer sal hem eenyegelyck generen met de tycken bynnen de twee prochien gemaect op de verbeurte van drye gulden telcken reyse, te verbeuren die men bevindt contrarie te doen, ende dat daerom op gelycke pene om allen bedroch van dezen te verhouden wordt verboden allen ende yegelycken gemeynen persoon in de vryheyt wonende egeen buyten tycken tot hunder persoon te aenbaeren, ende hieraff sal hem de secretaris eenyegelyck mogen overhooren ende heyligen tsynder suspitie gepubliceert in de vryheyt van Turnhout.

Item want men verstaen heeft dat eenige hun hanterende ende generende metter natie van tycken hebbende perssen bynnen hunnen huysc hun voordere tycken aff te trecken ende te perssen ende voortstevercoope oft te verporren (1) tot hunder geliefte, sonder die voor de sege-laers te presenteren, sal daer aff die secretaris eenyegelycken als hem ende den schepen goëdduncken sal mogen overhooren daer aff eenyegelyck hem sal moeten purgeren by eedt opte pene van veerthien stuyvers ende by weygeringe den gebreckelycken te verbaelen in de pene in de voorgeschreve ordonnantie beschreven ende gepubliceert.

(1) Met grooten arbeit wech doen.

1703

Uit het Resolutieboek van den quartiere
van Turnhout.

Brieve van den Heere Markgrave de dato 2 February.

Mijne Heeren,

Hyer neffens seynde UEd. de missieve aen my onder Couvert door den Heere Baron d'Itre toegesonden, dienende dese tot myne decharge. Ik blyve Mynheeren UE ootmoedige dienaar (onderteekent) Dellafaille.

Het opschrift was Mynheer Mynheer Van den Broeck, Hooftschouteth van Turnhout, ten huysse van Mr Braeckmans, Deurwaerder tot Antwerpen.

Ordonnance de Son Excellence,

Le Roy ayant ordonné que les chevaux et les soldats qui manquent pour le retablissement de la Cavallerie, et dragons de ce pays, soient furny par les Communautés de toutes les Provinces, chacun sa quote, et son Excellence ayant present les embarras pour les dites Communautés, ont eü a trouver les dits chevaux et hommes par clochers l'année passée, et les gros fraix aux quels elles ont été exposées pour le dit livrement, a trouvé plus convenable pour le bien et le solagement de dits Provinces, de demander aux communautés une somme en argent; Partant ordonne au nom, et de la part de sa Majesté au Cheff officier du quartier de Turnhout, de repartir sur les communautés du dit quartier pour leur quote, sur le pied de l'année passée, la somme de quatre Mille neuff cens septante un florins trois sols et quatre deniers monnoie courante; payable dans le mois de May, Juin, Juillet et Août prochains, pour que les communautés puissent faire le payement avec plus de commodité; et cependant comme il importe que la dite somme soit furnie promptement pour être employez à la dite remonte et ustensiles, Son Excellence autorise le dit chef Officier pour la lever a interest et ordonner aux communautés de luy donner leurs obligations pour trouver plus de facilitez dans la levee, leur laissant néantmoins la

— 73 —

liberté de payer leur quote promptement si elles le trouvent mieux convenir.

Fait à Bruxelles, le 26me Janvier 1703.

(Signé) Le Marquis de Bedmar: Plus bas. Par Ordonnance de Son Excellence (contre signé) P. Clarissé.

Resolutie ghenomen by de Heeren Hooft Officieren
ende ghecommitteerde van de vyer achter Quartieren
binnen Turnhout.

Op de Convocatie by den Hooft Shouteth der Quartiere van Turnhout by syne missive de date 9 February lestleden gedaen, syn gecompareert d'ondergeteekende Heeren hooft-officieren der achter Quartiere aen de welcke den convocant heeft voorgedraghen de redens synder convocatie inhoudende dat aen haer door den heere Intendant van Brabant is toegezonden een order van Syne Excellentie in date 26 January lestleden, by hetwelck wort geordonneert aen het Quartier van Turnhout by lichteinge op te brengen eene somme van 4971 guldens t'employeeren tot remonteringhe van Syne Conincklyke Majesteys Cavallerie ende alsoo men vertrouwt dat dusdanige orders oock sullen wesen aen de heere comparanten toegesonden, soo is dat by den convocant wordt versoght kennisse te hebben van de resolutie by hunne quartieren dien aengaende genomen, omme voor informiteit daer over te connen resolveren, ende te versoecken in cas dusdanige penningen sullen moeten opgebracht worden dat ten minsten door UE. sal worden vergunt acte van remploye ende cortinghe op de tegenwoordigen contributie van desen Jaere 1703, alsmede acte van Octroye tot lichteinge der voormelde capitale.

Voorders soo versoeckt den convocant in conformiteydt van syne commissie tot het reguleeren der contributien te betalen aen den vyant, dat ieder hooftofficier sal gelieven op het spoedighste aen hem over te leveren de repartitie van enen XXⁿ penninck. Op hun quartier gepartheert, in conformiteydt van den cohier de A^o 1617 omme sich daervan te bedienen tot voordeel onser vier achterquartieren.

Ghelesen gehoort de bovenstaende propositie is goet ghevonden by d'ondergeteekende comparanten, te committeren den heere hooftschouteth van Herenthals. omme uyt den naeme der quartieren van de ondergeteekende, requeste te presenteren aen Syne Excellentie, ten

eynde de quartieren van Antwerpen mogen worden ontlast van den voorschreven eysch die tegenwoordigh door soe menigvuldige lasten ende vyandelycke contributien uytgeput en verarmt syn, die in cas van continuatie alles sullen moeten verlaeten; ende gemerckt dat den heere Baron van Ittre met synen brief van den 12^e deser, als nu de voorstaende petitie op den naem van Syne Excellentie deselve betalinghe doet accelereren, omme van 10 tot 10 daghen te doen opbrengen, 't ghene aen de voorschreve achterquartieren wordt gepresseert, soo sal de voorschreve heere gecommiteerde, oock sijn gelieven 't adresseren aen den heere gedeputeerde van den heere Staeten van Brabant, opdat den eenen en den anderen middel (in cas van den voorschreven eysch te moeten inexcusablyck opbrengen) mach corten opt eerste loopende subsidie, en daer aff procurerende behoorlycke acte van Syne Excellentie en aggregatie der voornoemde heere gedeputeerde van de Staeten, behoudelyck dat dese commissie sonder uytstel sal gepoursuiveert worden en daervan door des heere gecommiteerde wedervaren sal rapport gedaen worden tot elcx gouverne.

Behangende het 2de en leste point is geresolveert de gepretenteerde taxen te subministreren aen den heere convocant, ofte wel aen den heere de Bous, hierboven vermeld selfs te senden.

Actum et resolutum in Turnhout desen 16 February 1703 en was onderteckent A. Van Cantelbeke.

Onder stont nog (onderteckend) H. Van den Broeck.

Resolutie ghenomen binnen Turnhout by de vyer achter quartieren, de dato 20 Meert.

Vergadert synde d'ondergeteekende hooftofficieren ende de gecommiteerde van de achterquartieren van Antwerpen, op de préalable convocatie van den heere hoofschouteth van Turnhout, tegens heden gedaen op affairen van de contributien, oock omme met desen occasie te aenhooren het rapport van den heer hoofschouteth van Herenthals, over de commissie by d'ondergeteekende hem gegeven den 16 February lesliden, soo heeft denselven heeren gecommiteerde gerapporteert eene requeste gepresenteert te hebben aen de heeren gedeputeerde van de Staeten van Brabant inhoudende dat deselve, debvoiren zouden gelieven te doen ontrent Syne Excellentie om de quartieren te ontlasten van de 21000 guldens, uytgesonden door den heere Baron d'Ittre inten-

dant deser Provincie tot betalinge van haut, stroy, mutsaert, enz. voor de garnisoenen liggende op de Casteele van Sgravenwesel, Brochem en Schilde en van de uytzendinge gedaen by Syne Excellentie den 26 January lesliden tot herstellinge der Cavallerie ende dragonders over alle de Provincien van Syne Majesteit, by de op de termynen by de selve orders gepresigeert en dat door de groote excessieve lasten de quartieren dagelycx overcomende boven de swaere contributien; ofte ten minsten dat dese twee uytzendingen sullen mogen valideren opt subsidie van desen loopende jaere, daervoor de voornoemde heeren gedeputeerde van de Staeten van Brabant by ampele requeste hun hebben geadresseert ten Hove; en verstaen is dat dese voorschreve twee uytzendingen nootsaekelyck ende inexcusablyck moeten betaelt worden en dat eerstdaeghs in de aenstaende generale vergaderinge der heeren Staeten van Brabant, door hunne voornoemde gedeputeerde sullen devoiren gedaen worden om de voors. twee petitien te laeten corten opt voors. subsidie.

Actum in Turnhout 20 Meert Anno 1703, ende waeren onderteckent de Mesmacre, A. Van Cantelbeke, H. J. Van den Broeck. H. E. Ooms.

Resolutie ghenomen binnen Turnhout desen 27 Meert.

Op de convocatie door den heer hoofschouteth der quartiere van Turnhout, gedaen by de brieve van den 25 deser, syn gecompareert de ondergeteekende hooftofficieren der gecommiteerde, aen dewelcke den convocant heeft visie gedaen van sekeren brief aen hem geschreven door eenen bekenden vrint, dienende tot notificatie hoe die van de dry voorquartieren alle mogelycke devoiren aenvatten omme den heere Ontvanger de Bous te bewegen ten fine denselven heere soude continueren ende vaststellen de betalinge der Hollandsche contributien op den voet van de Conincbede; Ende alreede hun vanteren dat den voornoemden heer de Bous de taxen der contributien niet en sal veranderen op den voet van de twintigste penningen, waertoe sy allegeren dat meerdere in Justitie soude gelegen wesen in de 20^e penningen, als wel in de bede, en alsoo sulcx seer pernicious ende naerdeeligh soude wesen aen onse vier achterquartieren; soo hebben die van het quartier van Turnhout goetgevonden te proponeren ofte niet geraede en soude wesen daer tegen aentevatten contrarie devoiren, alsmede te

committeren oock insgelycx twee bequaeme persoonen omme hun voornemen te staecten gelyck sy voorquartieren; hebben gecommiteert den Drossaert Van Ballaert en den Drossaert van den Bosch, omme voor die devoiren hun te begeven naer Breda ende naer Schravenhage tegen onse vier achterquartieren, onderstont:

De resolutie van de ondergeschreven hooftofficiëren van de vier achterquartieren gedraegt dat op het spoedigste alle devoyren dienen gedaen te worden tegens de onderneming van die van dry voorquartieren opdat de contributie op den voet van den 20^e penning gereguleert mach worden als wesende den equitabelsten voet ende conforme aen de Justitie distributief; committerende tot dyen eynde den heer hooftschouteth van Turnhout en den secretaris Elsacker van Loenhoudt om hun daerop te begeven en elders gelyck sy sullen goetvinden, en hun devoir te doen om den heere de Bous, ontvanger van de contributie tot Breda appaisement te geven ende alle yoordere devoiren te doen gelyck sy naer gelegentheyt van saecken sullen goetvinden 't sy by middels van civilitteyt oft anderssints.

Actum et resolutum binnen Turnhout den 27 Meert 1703, was onderteekent H. J. Vanden Broeck, A. Van Cantelbeke, J. Van Elsacker, ende H. E. Ooms.

Resolutie genomen binnen Turnhout by de heeren Hooftofficiëren van de vier Achterquartieren, de dato 24 April.

Op de convocatie by den heere hooftschouteth van Herenthals met synen circulairen brief van den 18 deser tegens heden binnen Turnhout aen dry achterquartieren gedaen, heeft den heer Convocant voorgehouden en te kennen gegeven, hoe dat van wegens de heeren Staeten generaal der Vereenigde Nederlanden, nu onlangs tot betaling van een jaer contributie de taxen van en voor Walsch Brabant ende de meyereyen van Loven en Brussel hebben vuytgesonden tot twee en enen halven 20^e penning volgens den inhoud van den missive by den heer Griffier Vanden Broeck, den 10 deser aen den heer hooftschouteth van Turnhout geschreven ende in originali alhier gesien, daer nochtans de 7 quartieren van Antwerpen. (Dese waren Herenthals, Gheel, Santhoven, Arckel, Rhyen, Hoogstraeten en Turnhout) in deselve con-

tributie syn gequotiseert op drye en enen halven 20^e penning opt jaer, contrarie aen de justitie distributief, redens waer omme by be hoorlycke middelen daer inne behoorde voorsien te worden tot ontlastinge van voornoemde 7 quartieren waerop de heer convocant versoect de resolutie.

De resolutie gedraegt ende wordt de heer hoofschouteth van Turnhout versoght, de voorschreven inegaliteyt vuyt den naem deser quartieren met missive ende requeste te remonstreren aen de heeren gedeputeerden van de heere Staeten van Brabant en elders, ten cynde dese injustitie werde geconverteert in eene egaliteyt met geheel Brabant synde onder de gehoorsaemheyt van Syne Majesteyt, alsmede dat d'envoyes by den heer de Bous gedaen, souden mogen worden geredresseert in der voege ende manieren als syn d'envoyes by den heere ontvanger Pestere tot Maestricht vuytgesonden over de voors. meyeren Brussel. Loven ende Walsch Brabant, waerover de voors. heer hoofschouteth sal op synen tyde gelieve rapport te doen.

Actum in Turnhout, 24 Aprills 1703, en was onderteekent: H. Van Cantelbeke, Demesmacre, H. Vanden Broeck, H. E. Ooms.

Resolutie genomen binnen Turnhout, de dato 10 May.

Op het beschryven van den Hoofschouteth der quartieren van Turnhout by synen circulairen brief in dato 27 May lestleden, syn gecompareert d'ondergeschreven heeren hooftofficiëren der achterquartieren, aen dewelcke den convocant heeft raport gedaen van syn devoyren aengevat ingevolge de resolutie by deselve genomen ter vergaderinghe van den 24 April lestleden, ende alsdan voorgehouden de requeste te dien fine gepresenteert aen de heeren Staeten van Brabant waerop deselve heeren hebben verclaert hun goetofficie te gebruycken opdat onse quartieren souden mogen over hunne te betalen contributien aen den vyant, geegaleert worden aen de meyeren van Brussel, Loven en Waels Brabant, alsmede geadviseert dat den heere Deken van het Cappittel van Antwerpen, geassisteert met den heere Canoninck Gantin, devoyren syn doende in Schravenhage, ten fine de contributien die alsnu verandert syn op den voet van den 20 penninck, andermael soude geredresseert worden op den voet van de Coninxbede waertoe sy by commissie der dry voorquartieren syn gheautoriseert. Ghehoort het vorenstaende rapport en propositie, de resolutie van

de ondergeteekende is, dat den heere hoofschouteth van Turnhout gecommiteert wordt om te gaen naer den Haghe, ende aldaer alle mogelycke devoiren aen te wenden tegens d'onderneminghe van de Commissarissen van de drye voorquartieren dewelcke soo men verstaet in opere syn in den Haghe om op den voet van den 20 penninck te vernietighen, ende dat den voet van de bede in de uytzendighe der contributien soude gecontinueert worden, ten eynde ter contrarie den voet van den 20 penninck soude mogen continueeren, mits gadersdevoiren te doen ten eynde de quartieren soudén moghen gestaen met 2 1/2 20e penningen gelyck die van Loven, Brussel en Waels Brabant: en daervan op het spoedigst rapport te doen tot gemeyne gerustigheyt van de quartieren; yut consideratie van welcke te doene devoiren ende extraordinarisse costen en voyage, wordt aen den heere gecommiteerden toegevoegt de somme van dry guldens daeghs, boven de ordinairisse salaris van sessé gulden sonder consequentie.

Aldus gedaen ende geresolveert binnen Turnhout den 10 May 1703 ende was onderteekent de Mesmacre, A. Van Cantelbeke, J. H. Van den Broeck, N. E. Ooms, Jos. Van Elsacker, F. Van Beek-Van Wuestwessel, ende mede op aggreatie van Eßschen ende Calmpthout.

Resolutie genomen binnen Turnhout, de dato 30 May.

Op den convocatie brieff des hoofschouteth der quartiere van Turnhout, gecompereert synde alhier binnen Antwerpen date deser, d'ondergeteekende heeren hooftofficieren der achterquartieren ende andere gecommiteerde der Dorpen van Westwessel ende Calmpthout, heeft den convocant aen deselve rapport gedaen van syn wedervaren in de saecke der contributien corroboratie, van het welke den voornoemden convocant visie doet, naer voorgaende lecture van sekere memorie by hen ingedient aen den Raedt van Staet Schrävenhage, waarop is gedelibereert, dat het versoeck van conferentie sal worden toegestaen omme wedersyts te reguleeren de contributien die het plat landt gedurende dese oorlogh, sullen moeten betalen van twee tot twee maenden ende dat eyndelyck tot dien niet anders en wordt vereyscht als de wederkomste des heeren tresorier Hoop in Schrävenhaghe als specialyck gecommiteert tot de saecke der contributien.

De comparanten ghehoort hebbende 't voorschreven rapport, ende gelesen de overgeleverde memorie sullen affwachten van den heere

convocant tydinghe wanneer de bovengeschreven gecommiteerde by een sullen wesen tot het reguleeren ende modereren der contributien omme alsdan 't samen te comen ende inne te geven de redenen van onmogelycheydt omme in soo swaere contributien langer te connen continueeren, alsmede te thoonen in wat swaere interesten de dorpen van de vier achterquartieren ende andere, tegenwoordigh noch syn van groote capitale penninghen, die sy ten tyde van de voorgaende oorloghen, genootsaect syn geweest op te nemen, enz.

Aldus geresolveert binnen Antwerpen 30 May 1703, onderteekent: de Mesmacre, J. H. Van den Broeck.

Volgen verschillende Repartities. over verschillige geleverde legerwagens — karren — paarden — van daggelden voor karrevrachten tot transport van ammunitie van oorlog, van de stad Diest naar Soutleeuw — van daggelden van de canonpaarden en knechten, ten dienste van Zijne Majesteit binnen Deurne, sedert 1 July tot 1 October — van transport van ammunitiebrood naar het leger in Vlaanderen — van geleverde rations in de dorpen Iteghem, Rymenam en Bonheyden en verschillende andere.

Het Quartier van Turnhout, bevatte de dorpen: Arendonck, Baerle-Hertog, Beersse, Boom, Gierle, Lille, Merxplas, Poppel, Raevens, Rumpst, Vlimmeren, Vosselaer, Wechelderzande en Weelde.

1803

**Aanteekeningen uit het Correspondentieboek,
gehouden door
het Gemeente-Bestuur der stad Turnhout.**

In het Correspondentieboek door het Gemeente-Bestuur van Turnhout in 1803 gehouden, teekenen wij de volgende meldenswaardige punten aan: Over de toen kortelings ingevoerde Militieloting, de Rijksbelastingen, den Politiedienst, den Smokkelhandel, den prijs der levensmiddelen, de Tijkfabricatie, het Armbestuur, de Patentzetters, het Recht op de paspoorten, het Klooster der voormalige Minderbroeders, de Onderhandelingen over den verkoop van het aloud kasteel, de herstelling en toeneming der goddelijke diensten in de Parochie kerk en de benoeming van den eersten dienstdoenden Pastoor in de kapel te Schoonbroeck.

Militieloting.

De gedwongen loting en keuring der militianen voor den dienst van het groote leger, bleven nog door velen afgekeurd en speelden nog altijd eenen grooten rol.

Om de regelmatigheid van het jaarlijksche contingent te bekomen, baarde dit den Meyer dezer vrijheid en andere in dienst zijnde kapiteinen, veel kommer en werk.

Velen der lotelingen van de jaren IX en X der Fransche Republiek, waren gevlucht of hadden zich in het buitenland of elders verstoken en zich nog niet ter loting aangeboden; daaruit volgde eene aanhoudende jacht op deze refractaires of wederspannigen. Het is dus ook gemakkelijk te begrijpen, dat in zulke omstandigheden de plaatsvervangning zeer moeielijk en dikwijls zelfs onmogelijk was.

De sommaties door den Meyer en anderen aan de jongelingen gedaan, de bedreigingen aan hunne ouders, de menigvuldige huiszockingen naar hunnen persoon, alles bleef vruchteloos.

— 81 —

Wierden er soms van die zwervende ongelukkigen hier of daar aangehouden, dan wierden zij onmiddellijk naar het groote leger gezonden en moesten er soms zware vernederingen en mishandelingen verduren.

Op 18 Nivose jaar XI (3 January 1803), schreef de Meier dezer stad aan den burger Onderprefect van het Arrondissement (destijds de heer Mesmaekers) den volgenden brief:

« J'ai l'honneur de vous adresser ci-joint, copie de la résolution « que j'ai prise avec une partie des membres du Conseil municipal « réunis, tendante à terminer d'une manière convenable, les affaires « concernant la conscription des années IX et X. »

Rijksbelastingen.

Beter dan met de militieloting ging het met het innen van 's Rijksbelastingen, De oninbare posten bedroegen dit jaar slechts de som van fr. 88,02.

Politiedienst.

Met den politiedienst daarentegen was het niet schitterend gesteld. In 1803 waren er slechts twee politiebeambten, te weten: Guilielmus Van Gestel, oud 48 jaren; en Franciscus Hendrickx, oud 49 jaren, bijgestaan door vier nachtwakers.

Smokkelhandel.

De Smokkelhandel werd op groote schaal gedreven. Er werd dan ook aan hooger hand aangevraagd, om de gemeente met geene groote belastingen te slagen door het aanstellen van meerdere bedienden; dat de veldwachter P. Hermans, in dadelijken dienst zijnde, evenals de vier nachtwakers zouden trachten zooveel mogelijk den Smokkelhandel te beletten, en dat hun, even als de bedienden van het Octroy, het recht zoude gegeven worden tegen de smokkeelaars proces-verbaal op te maken.

Levensmiddelen.

De levensmiddelen waren zeer goedkoop. Zoo betaalde men in 1803 het koorn fr. 23,97 den hectoliter; het tarwe-brood 21 cen-

tiemen den kilogram; het bier 14 centiemen den liter; den wijn fr. 1,36 den liter; en een dag werkens werd betaald fr. 1,36.

De veldvruchten hadden veel te lijden van de raven. Den 7 Mei verkregen dan ook de landbouwers te Severdonck, gehucht dezer Stad, de toelating, onder het opzicht van den burger Neeckx, gedurende drij achtereenvolgende dagen, de wilde raven en andere nadeelige vogelen te schieten, om de vernieling hunner vruchten te beletten.

Tijkfabricatie.

Dat in dit jaar de Tijkfabricatie in deze Stad nog op hare hoogte was, blijkt uit den volgenden brief door den Meier (destijds de heer Borghs) aan den Onderprefect van het Arrondissement geschreven den 16 Thermidor jaar XI (4 Augustus 1803).

Au Sous-Prefect,

« Il vous est connu, Citoyen Sous-Prefect, que je me suis occupé » de faire fabriquer une pièce de Coutil pour être exposée au » Louvre et ensuite offerte à notre premier Magistrat.

« De l'instant que j'ai appris l'arrivée du premier Consul dans » la Belgique, je fis monter la pièce sur métier, dans l'espérance » qu'il nous auroit honoré de présence en cette ville et que j'aurois » pu lui offrir sur le métier même et lui en faire voir le tissu. » Nous sommes malheureusement privé de ce bonheur et avantage » inappréciable, que si j'en aurois été instruit, j'aurois réglé le » travail de manière à pouvoir lui offrir lorsque j'eu l'honneur de » lui être présenté au chef-lieu du département.

« La pièce m'étant parvenue ce jourd'hui achevée, elle est unique » dans son genre, travaillée avec précision et d'une manière satis- » faisante. Je désire donc qu'elle soit présentée au nom de la » ville de Turnhout, comme un faible gage de notre respect et » reconnaissance envers le héros Pacificateur qui fait revivre les » fabriques, l'agriculture, le commerce et les arts. »

« Je vous prie donc, Citoyen Sous-Prefect, d'informer le Prefect, » de ces dispositions et de le prier de vouloir bien se charger de » faire parvenir par son intermédiaire cet objet à sa destination, »

Armbestuur.

Niettegenstaande den bloei der tijkfabricatie en den goeden koop der levensmiddelen, was het Armbestuur van Turnhout tot groote uitgaven verplicht. Immers wij treffen in dit Correspondentieboek een schrijven aan, waardoor het Armbestuur eene buitengewone toelaag van Duizend frank vraagt, om zijne verschotten te kunnen dekken, voor het onderhouden der armen van deze stad.

Eene andere aanvraag werd door het Armbestuur gedaan om maandelijks eene betaling te ontvangen ten behoeve van den arme en noodlijdende dezer stad, beloopende de somme van Duizend frank; die aanvraag is den 18 Mei 1803, door de zorgen van den Meier aan den burger Onderprefect van het Arrondissement gezonden geworden.

Patentzetters.

Aangezien den ongunstigen geldelijken toestand der stad, was het bestuur van Turnhout dan ook verplicht middelen te beramen tot vermeerdering der inkomsten.

Het dacht dezelve te vinden in de Patenten, het recht op de paspoorten, het belastbaar inkomen en den aankoop van het kasteel.

Patenten.

De vijf aangestelde patentzetters voor het opmaken van den rol der patenten voor het jaar 1803, waren de burgers: J. B. Mermans, J. Van Dael, G. de Fierlant, Corn. Clymans en P. Gys.

Paspoorten.

Eene aanvraag werd aan hoogerhand gedaan voor het herinrichten van het recht op de paspoorten, om met de gelden daarvan voortkomende, de gekasseide straten in de stad te repareeren, die in erbarmelijken toestand waren. De jaarwedde van den beambte van het Octroy, beliep in dit jaar 400 franks.

Belastbaar inkomen.

Er had eene vergadering ten stadhuije plaats om overtegaan tot de schatting van het belastbaar inkomen van den hof en resterende

gebouwen der voormalige Paters Minderbroeders; de gebouwen van het klooster waren ten deele afgebroken.

Aankoop van het Kasteel.

Er werden ook onderhandelingen aangegaan betrekkelijk den aankoop van het aloud kasteel van Turnhout, destijds toebehoorende aan de familie Depestre.

Men vindt deswegens den volgende brief :

Du 17 Germinal an XI (7 Avril 1803).

Au Sous-Préfet de l'Arrondissement,

« J'ai pris communication de votre honorée du 15 de ce mois et » après en avoir réfléchi le contenu, je m'empresse de répondre à » vos demandes.

« 1° Le château ne vaut pas plus de 6 mille francs dans l'état de » délabrement qu'il se trouve actuellement.

« 2° Le local est assez vaste pour y placer le tribunal et les prisons, » quant aux conditions de paiement que Madame veuve J. B. Depestre » propose, je ne trouve aucun moyen d'y satisfaire; voici ce qu'il » est convenable d'obtenir d'elle.

« 1° Quelle céderait le dit château pour la somme de six mille » francs.

« 2° Que la première moitié lui serait payé en déant trois années » et le restant dans les trois années suivantes.

« 3° Qu'elle retirerait annuellement un intérêt de 4 % du capital » restant.

« Je promets que ces conditions seront fidèlement remplies.

« Il me paraît que l'offre du prix d'achat et le taux de l'intérêt » sont très raisonnables; je ne vois pas que la dite Dame, malgré » l'expertise qu'elle en a fait faire, puisse en tirer une partie plus » favorable. »

De onderhandelingen door de stad Turnhout voor den aankoop van voormeld kasteel, met de familie De Pestre, aangegaan, zijn niet verwezentlijkt; de eischen van Madame De Pestre waren te hoog, ten opzichte van de stad, die zich te dien tijde zonder middelen bevond om zulken grooten aankoop te doen.

Sterfgevallen.

De sterfgevallen hier ter stede met inbegrip der buitengehuchten en Oud-Turnhout, destijds nog deel makende van Turnhout, belie-

pen voor den eersten trimester van het jaar 1803 tot 62; en voor den derden trimester van hetzelfde jaar 52.

Godsdienst.

Onder godsdienstig oogpunt helderde de toekomst op: de kerken zoolang gesloten onder het schrikbewind, werden heropend en de uitoefening van den Godsdienst in luister hersteld.

De Eerweerde heer Ruys, pastoor in Sinte Pieters kerk te Turnhout, ontving van wegens de regeering dezer stad eenen brief waarin hij verzocht werd, zoohaast mogelijk het getal heeren op te geven, die hij noodig oordeelde voor de goede bediening der goddelijke diensten in deze kerk.

Dat de goddelijke diensten in de parochiale kerk alhier hersteld werden en blijkbaar toenamen, blijkt uit den volgende brief geschreven door den Meier dezer stad, den 7 Prairial an XI, 27 Mei 1803.

Aux Membres du Conseil Municipal, Commissions des Hospices, Bureau de Bienfaisance, Lieutenants de Gendarmerie, Recrutement et du détachement de la 10de.

« J'ai l'honneur de vous prévenir, Citoyens, que le Curé de cette ville célébrera solennellement dimanche prochain, jour de la Pentecôte, sa première Messe paroissiale, comme il importe de rendre cette cérémonie pompeuse et imposante, je vous prie d'honorer de votre présence le cortège qui aura lieu à cette occasion. Je vous invite en conséquence de vous rendre le dit jour à 9 1/2 heures du matin dans la Sous-préfecture de cette ville.

Veillez aussi donner les ordres aux gendarmes de cette résidence pour qu'ils se rendent vis-à-vis de la Sous-préfecture au jour et heures prescrites pour l'objet sus-mentionné.

Den 22 Prairial an XI (11 Juny 1803) wierden de gendarmen nogmaals verzocht met zoovele het mogelijk zoude zijn, de publicke processie van de parochiale kerk, in groot uniform te willen bijwonen en te vergezellen.

Ook in ditzelfde jaar 1803, wierd de Eerweerde heer Molénberghs, verjaagd en kloosterling uit het voormalig klooster van Corsendonck, als eersten dienstdoenden pastoor aangesteld, in de kapel van Schoonbroeck.

Grabschriften ten Jaere 1903

in de Beggijnenkerk te Turnhout bestaande
geheel of ten deele nog leesbaar behoudens
7 onleesbare.

In de Zijbeuk noordwaarts, beginnende langs de
grootte ingangdeur.

SEPULTURE

van
Jouff. JOANNA WOUTERS,
Beggyn tien van desen Hove,
sterft 6 Maii 1670

SEPULTURE

van
MARIA LAUWERS
Beggyn tien van desen Hove,
sterft 7 Sept. 1664.
ende
MARIA LAUWERS,
haere nigte, sterft 19 Dec. 1682,
en ELISABETA PROOST,
oock haere nigte, sterft 16 Oct. 1676,
en CORNELIA VAN ISSCHOT,
oock haere nigte, sterft 22 Sept. 1662,
oock Beggyn ties van desen Hove.

SEPULTURE

van
CORNELIA DERGENT, sterft 30 7bris 1694,
PETRONELLA, sterft 19 Dec. 1680,
ELISABETA, sterft 3 Aug. 1680,
eyge Zusters en Beggyn tiens alhier,
agterlatende 8 eyge broeders :
5 Lieve Vrouwe broeders,
en een wereldlyke priester,
Pastoor van Wilryck.

Thans onleesbaar.

HIC JACET SEPULTUS

R. D. ANDRIANUS MATTHOUS, S. T. B. F.
qui obiit 17 Sept. 1717.

Cujus anima requiescat in pace,
et AUGUSTINUS MATTHÆUS, frater ejusdem,
qui submersus; obiit 28 Julii, anno ut supra :
cujus anima quoque requiescat in pace.
En Jouff. SUSANNA DERGENT,
Meesteresse van desen Hove: sterft 31. Aug. 1668,
En Jouff. MARIA MATTHÆI, sterft den.....

SEPULTURE

van
CATARINA HUYSMANS, sterft 6 Maii 1667,
en ANNA HUYSMANS, haere Zuster,
byde Jubilarissen van desen Hove, sterft 15 Maii 1677,
ELISABETA, haere nigte sterft 17 Jan. 1677.

SEPULTURE

van
Jouff. ELISABETA DE ROY,
Meesteresse en Jubilarisse van desen Hove :
oud 71 Jaeren; sterft 18 Nov. 1664,
en Jouff. CORNELIA DE ROY, haere nigte,
oock Beggyn tien van desen Hove,
sterft den...

8

HIER LEGT BEGRAEVEN
BARBARA DE WILDE,
Beggyntien van desen Hove, sterft 22 Feb. 1650,
MARIA DE WILDE, haere zuster,
oock Beggyntien; sterft 18 Sept. 1673
CATHARINA DIELS, haere nigte,
oock Beggyntien; sterft 1 Oct. 1671
MARIA VAN TRIER, sterft 11 Julii 1731;
en haere zuster CATARINA VAN TRIER,
sterft 19 Oct. 1713.

9

SEPULTURE
van de dogter van den
heer Schouteth van Vosselaer, Beersse en Merxplas;
JOANNA VAN LAER, sterft 7 Jan. 1696.
Meesteresse van desen Hove.
ANNA VAN LAER, sterft 14 April 1676.
Meesteresse van desen Hove.
MARIA VAN LAER, sterft 7 Junii 1664,
Beggynties van desen Hove.

10

SEPULTURE
van
Jouff. MARIA GOVAERTS,
Beggyntien van desen Hove, sterft 20 Oct. 1665,
oud synde 68 Jaeren.

11

SEPULTURE
van
de cerbare Jouff. CÆCILIA MALLANS,
Beggyntie van desen Hove;
oud 55 Jaeren, sterft den 13 Nov. 1669.

12

SEPULTURE
van
Jouff. GERTRUDIS VLAMINCKX,
Beggyntien, sterft 6 Feb. 1723,
JOANNA ENGELEN,
Beggyntien, byde genigten, sterft 1 Mart, 1750,
en CORNELIA ENGELEN, haere nigte,
oock Beggyntien van desen Hove,
sterft 24 Martii 1779.

Middenbeuk, Rij Noordwaarts onder Hoogzaal rechts.

MEMORIE
R. D. JOANNES BAPTISTE VAN DER VEKEN,
qui ab anno 1733, 20 Nov.
vice pastor hujus Begginagii, obiit 12 Maii 1761.

13

SEPULTURE
van
den Eerw. heer MICHAEL MARTINUS NOUWEN;
Priester, geboortig van Stabroeck,
die geweest zynde over de 22 Jaeren onderpastoor van desen Hove,
sterft in het 50 Jaer syns ouderdoms, 21 Octobris 1733.

14

SEPULCHRUM
R. D. FRANCISCI VAN DEN BERGE,
hujus Begginagii
per decem annos sacellani.
obiit 7 Sept. 1739, ætatis 49.

15

CATARINA GEERTMANS,
Beggyntien en Jubilarisse,
sterft 26 Julii 1680.

SEPULTURE

van

Jouff. ANNA VAN DERSPRANGH,
Beggyntien van desen Hove,
sterft 16 Junii 1699,
en Jouff. ANNA CATARINA HUNNENS,
Beggyntien, sterft den....

—

17

Hier leyt begraevsn
CATARINA LUYCKX.
in haer leven geweest de eerste moeder
in de fundatie ten tyde van 34 Jaeren,
en Jubilarisse op den Beggynhove alhier,
sterft 26 Sept. 1731.

—

18

SEPULTURE

van

Jouff. ADRIANA VAN STEENHUYS,
Jubilarisse, sterft 3 Mart 1710,
Jouff. MAGDALENA VAN STEENHUYS,
sterft 15 Feb. 1681,
Jouff. ANNA VAN STEENHUYS,
sterft 16 Sept. 1667
Alle dry Beggyntiens van desen Hove.

—

19

SEPULTURA

R. Adm. D. NICOLAI CUYLEN,
qui fuit Canonicus et Decanus
Collegiatæ Ecclesiæ S. Petri Turnhouti
par 27 annos,
et hujus Begginagii Pastor
per 41 annos
obiit ætatis 77 die 23 Maii 1677.

Middenrij.

20

HIC SEPULTUS EST
R. D. HENRICUS COLEN, S. T. B. F.
Pastor per 18 annos in Texel:
et vice pastor hujus Begginagii per 4 annos.
obiit 16 April 1697.

—

21

Onleesbaar.

—

22

Onleesbaar.

—

23

Onleesbaar.

—

24

Jouff. MARIA THERESIA HUART,
Beggyntien van desen Hove,
sterft 10 April 1748.
Jouff. ANNA CATARINA HUART,
haere zuster
oock Beggyntien van desen Hove,
sterft 16 Sept. 1753.

—

25

SEPULTURE

van

Jouff. ELISABETA DELLAFAILLE,
weldoenster deser kerke,
sterft 14 Nov. 1692.

—

25

SEPULTURA

R. D. JOANNIS MERMANS, S. T. B. F.
qui huic Begginagio ut Vicarius et Pastor inservivit 33 annos,
mortuus 1 Martii 1697, ætatis 67.

Middenbeuk, Rij Zuid onder Hoogzaal links.

27 Onleesbaar.

28 ELISABETH GHEEWS,
Beggyntien
sterft 24 Dec. 1727.

29 MARIA ANNA SMITS,
Beggyntien, sterft 6 Mart 1773 ;
haere nigte MARIA ELISABETA MUTSAERTS,
Beggyntien, sterft 29 Nov. 1766,
en haere zuster
Jouff. MARIA BERNARDA MUTSAERTS,
sterft. 7 Nov. 1794, oud 80 Jaeren ;
Meesteresse van desen Hove,
begraeven op het kerkhof alhier,

30 SUSANNA OOMS,
sterft 9 Oct. 1678,
haere zuster CHRISTINA OOMS,
sterft 2 Feb. 1709,
MARIA VAN HULSEL, haere nigte
sterft den...
Beggyntiens van desen Hove.

31 SEPULTURE
van
CATARINA NOODENS,
Beggyntien en Jubilarisse van desen Hove,
sterft 11 Mart 1709,
CLARA GEERTS, haere nigte, oock Beggyntien.
sterft 23 Nov. 1715.

32 SEPULTURE
van
Jouff. MARIA WILMS, TIMMERMANS,
Beggyntien van desen Hove,
sterft 6 Martii 1666,
en Jonff. MARIA THERESIA VAN LOSECAAT,
in Heukelom, oock Beggyntien van desen Hove en Meesteresse,
sterft 20 Aug. 1703,
en Jouff. FRANCISCA TIMMERMANS, jonge dogter,
sterft 14 Aug. 1685.

33 Onleesbaar.

In den Zijbeuk Zuidwaarts.

34 SEPULTURE
van
de eerbaere Jouff. SUSANNA CNOBBAERTS,
Beggyntien en Jubilarisse van desen Hove,
oud 72 Jaeren, sterft 14 Dec. 1666,
en JOANNA CNOBBAERTS, haere nigte,
oock Beggyntje van desen Hove,
sterft den...

35 SEPULTURE
van
de eerbaere JOANNA CUYLEN,
Beggyntien van desen Hove,
oud 60 Jaeren, sterft 21 Jan. 1680,
en ADRIANA CUYLEN, haere nigte,
oock Beggyntien van desen Hove, oud...
en CATARINA MOLLENS,
oock Beggyntien van desen Hove,
en haere nigte
Jouff. LUCIA AERTS,
Beggyntien van desen Hove,
sterft 9. Aug. 1746.

36 **BEGRAEFFENISSE**
 van
 Jouff. **ELISABETA SEGERS**,
Meesteresse van desen Hove den tyd van 36 jaeren,
sterft 13 Julii anno....

37 **SEPULTURE**
 van
 ANNA BUYSSE,
Beggyntien van desen Hove en Jubilarisse
sterft 24 Aug. 1720,
en **BARBARA CATARINA MEULDERS**,
oock Beggyntien van desen Hove,
sterft 20 Feb. 1748,
en **MARGARITA BACKERS**,
oock Beggyntien van desen Hove,
sterft den...

38 **SEPULTURE**
 van
 de eerbare Jouff. **MARIA LANTSCHOT**,
Meesteresse van desen Hove,
sterft den 11 Aug. 1640.

39 **SEPULTURE**
 van
 Jouff. **MARIA MUNNINCKX**,
Beggyntien van desen Hove,
sterft 10 Sept. 1600.

40 **HIER RUSTEN**
 en verwagten haere verryssensisse :
JACOBINA en **CORNELIA VAN DEN KERKHOVEN**,
Zusters en Beggyntiens van desen Hove,
CORNELIA, sterft 3 Mart 1681,
en **JACOBINA VAN DEN KERKHOVEN**,
sterft 18 Julii 1690.

41 Onleesbaar.

42 **MEMORIE**
van de deugdryke Beggynties van desen Hove :
ELISABETA VERHAERE, Jubilarisse
sterft 5 Mart 1718.
CATARINA VERHAERE, sterft 22 Oct. 1724.
CATARINA PELCKMANS, sterft 23 Sept. 1727.
TERESIA PELCKMANS, sterft 17 Julii 1730.
ANNA MARIA ZIELENS, Jubilarisse,
sterft 1 Jan. 1760.

43 **HIER LEYT BEGRAEVEN**
MARIA VALKX,
die weduwe was van **JOËS WOUMANS**,
sterft 29 Sept. 1671,
en **MARIA VERHEYEN**, haere dogter,
sterft den.... Dec. 1647,
en **CORNELIA VERHEYEN**, oock haere dogter,
sterft 11 Sept. 1676,
en **JOANNA WOUMANS**, oock haere dogter,
sterft 16 Sept. 1676,
alle dry Beggynties van desen Hove.

44 **SEPULTURE**
 van
 ELISABETA VALENTYNS,
oud 42 Jaeren, geprofessit 22 Jaeren,
sterft 13 April 1686,
en haere nigte **ELISABETA MELIS**,
sterft 21 Maii 1678,
ELISABETA RAEYMAEKERS, sterft den 5 Aug. 1648,
ELISABETA BUSSER, sterft den...
MARIA VALENTYNS. sterft den...

INHOUDSTAFEL

	Bladz.
Titel I. Staat der Bevolking	5
» II. Gemeente-Bestuur	11
» III. Gemeente-inkomsten	16
» IV. Liefdadige gestichten	22
» V. Eeredienst	28
» VI. Openbaar onderwijs.	31
» VII. Schoone kunsten, wetenschappen en letteren	35
» VIII. Gezondheidsdienst.	37
» IX. Justitie, openbare veiligheid, gevan- genis	39
» X. Militie	42
» XI. Openbare belastingen. — Jaar 1903.	44
» XII. Openbare werken	48
» XIII. Landbouw	54
» XIV. Nijverheid	59
Geschiedkundige Bijdragen uit de Archieven van Turnhout	65
Grafschriften ten jare 1903 in de Beggijnenkerk te Turnhout bestaande	86

